

USAI ÑU 'ITIA JESUCRISTONËN JUAN ISMIA

1 ¹Nucën Papa Diosan ca ënë quiricanu cuënëocë ñucama Jesucristo ismiata, xëñibuiracëma 'aínshi ca ësai 'iti 'icë quixuan aín unicama isminun. Nucën Papa Diosan a ismicë ñucama aín unicaman 'unánun ca Jesucristonën aín ángel achúshi Juan isminun xuaxa. ²Xucëxuan ismicëxun ca Juanën uisa ñu cara isaxa quixun cëmëquinma a ñucama cuënëoxa. Usaquin ca Juanën Nucën Papa Dios quicësabi oquian Jesucristonën a ismianan a ñuiquin cacë banacama cuënëoxa.

³Anun cuënëo banacama quicësabi oi 'iti nètë ca xëñibuiracëma 'aínshi uti 'icën. A nètën ca an ënë bana iscë unicama 'imainun an uni itsían ñuia cuacë unicama 'imainun a bana cuaquin —asérabi ca usaía quicësabi oi 'iti 'icë —quixun sinánquin a bana quicësabi oquin 'acë unicama cuëëinra cuëënti 'icën.

Axa męcën achúshi 'imainun rabé émanuax Jesucristomi catamęcë unicama Juanën quirica cuënëoxuan

⁴Ëx Juan 'ixun cana Asia menu 'icë męcën achúshi 'imainun rabé émanuax tímęcë axa Jesucristomi catamęcë unicama, mitsu ësaguin cain: Nucën Papa Dios axa usabi 'iá 'aish usabi 'icë, an nuibaquin 'aquincëxmi mitsux chuámarua bucuti cana cuëënin. Cuëënanan cana anua Nucën Papa Dios

'icë aín Bëru Ñunshin Upí anribi aín bana upí oquin cuanun 'aquianan, a bana quicësabi oi 'inun 'aquincëxmi mitsux chuámarua bucuti cuëënin. ⁵An uisaira cara Nucën Papa Dios 'icë quixun uni 'unánmicë, Jesucristonënri-bia nuibaquin 'aquincëxmi mitsux chuámarua 'iti cana cuëënin. Ax utëcëncëbë aín unicamaxribi bama 'aishbi baísquinun, ca ax pain bamatan-cëx baísquiacëxa. Ax ca ënë nètënu 'icë 'apucaman 'apu a 'icën. An ca nu nuibanan nun 'ucha cupí aín imi 'apati bama 'ixun nun 'uchacama téréanan, ⁶nuxnu ainan 'aish ax 'Apu 'ain nuxribi 'apu 'inun nu 'imianan, nux sacerdote an uni itsi a ñucáxuncë 'ixun aín Papa Dios rabinun nu 'imiaxa. A ca camabi unin rabiquin —mixëshi cushi 'aish camina mixira cëñútimoí 'Apu 'in —quixun caquin rabiti 'icën. Usaquin ca 'ati 'icën.

⁷Ca is, Cristo, ax ca naí cuín mëu bëbacuatsini unuxun 'aia. Aia ca camabi unicaman isti 'icën, an manë xëtocën taro, acamánbi ca aia isti 'icën. Ax ucëbë ca camabi menu 'icë unicama ami sináncëma 'aish masá nuituti inti 'icën. Asérabi ca usai 'iti 'icën. ⁸Nucën 'Ibu Dios, axa usabi 'iá 'aish usabi 'icë, ax ca cushiira 'aish, uisa cushi cara, aín cushibëtanbi sënënmaira 'icën. Usa 'aish ca ax ësai quia:

—Ëx cana uisa ñubia 'aíma 'aínbi 'iacën, usa 'aish cana ënë menu 'icë ñucama cëñúcëbë usabi 'iti 'ain. Usa

'aish cana a pain 'unánti bana "A"
'imainun tsíanquinribi 'unánti bana "Z"
asaribi 'ain.

**Upíira 'aish cushiira 'icëa
Cristo Juanën isa**

⁹Ëx Juan 'aish cana mitsúxmi 'icësari-
biti Jesúsnan 'aish mitsun xucénsa 'ain.
Mitsúxmi 'icësaribiti cana Jesucristonan
cupí, unin 'atimocë 'aishbi asériba
Nucën Papa Diosan uni 'ain. Mitsu
'acësaribi oquian an cushiocëxun cana
uisa ñu cara 'icëbëbi bënëquin ami
catamëti ëniman. Usa 'ixun Nucën Papa
Diosan bana ñuixuanan, Jesús ñui quicë
banaribi uni ñuixuncë cupí cana Patmos
cacë nasínu sipuacësa 'inun unin ëncë
'ain. ¹⁰Anun Nucën 'Ibu Dios rabiti
nëtën 'ëx ami sinánquin cana 'uxúnmabi
namácësa oquin, 'ë cacuxüaxa manë
banaña banocéxa banacësari munuma
banaia cuan. ¹¹Banai ësai quia cana
cuan:

—'Ëx cana uisa ñubia 'aíma 'aínbi
'iacën, usa 'aish cana ënë menu 'icë
ñucama cëñúcëbë usabi 'iti 'ain. Usa
'aish cana a pain 'unánti bana "A"
'imainun tsíanquinribi 'unánti bana "Z"
asaribi 'ain. Ënuxunmi min iscë ñucama
ñuiquin camina quiricanu cuënëoti 'ain.
Cuënëotancëxun camina axa 'ëmi sinani
'ëmi catamëcë unicama, męcën achúshi
'imainun rabé ëmanu 'icë, acamami
cuënëocë quirica buánmiti 'ain, Efeso,
Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis,
Filadelfia, Laodicea, a ëmacamanu 'icë
unicama a.

¹²Banaia cuati, uin cara 'ë usaquin
caia quixun istisa tani cana cuainacëan.
¹³Cuainacëquin cana męcën achúshi
'imainun rabé anu lamparín nanti curi
'acë isan. Anu lamparín nanti curi 'acë
achúshi achúshi sëtécë, acama
nëbëtsinua cana uni achúshi isan. Ax ca
uni 'aishbi Jesús 'iaxa. Aín taria chaxcé

'imainun ca anúan shitëcërëquicë ax
curi 'acë 'iaxa. ¹⁴A uni ca aín maxcánu
'icë aín bu uxua 'aish carnero rani
uxuira iscësa 'ianan matsi uxuira
iscësaribi 'iaxa. 'Ianan ca ax cushiira
'aish aín bëru rabé tsi rëquirucë ënxáira
iscësa 'iaxa. ¹⁵Aín taëx ca cashtá
manéxa niba nibaquicë 'aish ichúcësa
'iaxa. 'Imainun ca aín banax baxa xuqui
cushínra banarua cuacësa 'iaxa. ¹⁶Aín
męcën mëqueunën męcën achúshi
'imainun rabé 'ispa tuíanan aín
cuëbínuax machítusa manë xëtocë, amo
rabébi cuënuçë 'aish, chiquitia cana
isan. Isanan cana aín bëmánanëxa barin
cushínra pëcacësaribiti pëquia isan.

¹⁷Usa isi cana racuëtan bamai a
tanáin nipacëan. Nipacëtia ca aín męcën
mëqueunën ramëquin 'ë caxa:

—Racuëaxma ca 'it. 'Ëx cana ñu 'aíma
pan 'ain 'iacën. Usa 'aish cana camabi
ñu cëñúcëbë usabi 'iti 'ain. ¹⁸Ëx cana
axa bamatimoi tsócë a 'ain. Bamatancëx
baísquia 'aish cana bamatëcëntimoi
tsotin. Ui unicamax cara uiti nëtën tsóti
'icë, uisa nëtën cara bamati 'icë quixun
cana 'ën mënfoin. Bamatancëx cara aín
'ucha cupí anuax uni tëmëracë anu
cuanti 'icë, cara anua aín 'ucha tërëncë
uni 'icë anu cuanti 'icë quixun cana
mënfoin. ¹⁹A min iscë ñucama 'imainun
a min isti ñucama, acama camina usai
ca 'ia quixun ñuianan usai ca 'icëma
'aishbi ñu 'iti 'icë quixun cuënëoti 'ain.
²⁰'Ispa męcën achúshi 'imainun rabémi
'ën męcën mëquena iscë, 'imainun anu
lamparín nanti męcën achúshi 'imainun
rabémi iscë, ax cara uisa 'icë quixun
'unánquinmabi camina ësa ca quixun
'unánti 'ain, anu lamparín nanticama ax
ca a męcën achúshi 'imainun rabé
ëmanuaxa 'ëmi catamëti unicama
'unántioquin nancë 'icën. 'Imainun ca
męcën achúshi 'imainun rabé 'ispa ami
iscë, ax a ëmacamanuxun an Nucën

Papa Diosan bana unicama ñuixunquin 'unánmicé a unicama anun 'unántiocé 'icén.

Efesonu 'icé unicama quirica buánmia

2¹Catancëxun ca ësaquinribi 'ë caxa: —An axa Efesonuax 'ëmi catamécé unicama 'ë ñui quicé bana ñuixuncé uni, a buánminuxun camina ësoquin cuënëoti 'ain: An aín mēcén mëqueu 'icé anun mēcén achúshi 'imainun rabé 'ispa tuíncé 'ianan axa mēcén achúshi 'imainun rabé anu lamparín nanti nēbētsi nicé, Jesús, an ca anuaxa timécé unicamami ësaquin a caxúnun quixun mi caia: ²Mitsúnmi ñu 'acécama cana 'unanin, chiquíshquinma camina ñu upí 'ain. Uisa ñu cara 'icébētanbi camina 'ëmi sinánti ëncéma 'ain. An ñu 'aisama 'acé unicama timaquin camina an 'acésaribi oquin 'aiman. Usai 'iquin camina uni raíri axa —'ë ca Nucén Papa Diosan aín bana unicama ñuixunun 'imia —quicé, ax cara asérabia Nucén Papa Diosan usoquin 'imicé 'icé quixun 'unánuxun isquinbi camina atúxbia cēmēi quia isan. ³Usai tēmëraquinbi camina mitsun 'ëmi sinánti ëncéma 'ain. 'Ënan 'icé cupí unin 'atimocëxunbi camina ënquinma 'ëmi sinánquin 'ëx cuëncésabi oquin 'an.

⁴Mitsúxmi usa 'icēbi cana ësaquin mitsu cain, mitsux camina 'ëmi catamētabati 'itsaira 'ëmi sináncén. Usai 'iá 'aishbi camina bēri usai 'ima. ⁵Usa 'ain camina uisairai caramina 'ëmi sináncé quixun sinani usai 'ëmi sinántécēnux 'ëmi sinanatécēnti 'ain. Usai 'ëmi sinanaquin camina mitsúnmi 'ëmi sinánquin 'ëx cuëncésabi oquin 'ásabi oquin 'atécēnti 'ain. Usai mitsux 'ëmi sinanacēbētanma cana a anu lamparín nanti mitsu 'unántioquin nancé, a raíri 'ura 'inun nanti 'ain.

⁶Mitsúnmi bēráma 'iásaribiti 'ëmi

sináncéma 'aínbi cana 'unanin, 'ëx 'icésaribiti camina nicolaífas cacé unicaman ñu 'atima 'acé cuëñiman.

⁷An cuaisa tancé unicaman ca axa 'ëmi catamécé unicama Nucén Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'ináncé bana, ëné aín nuitunēnbi sinánquin upí oquin cuati 'icén. An 'ëmi catamëquin 'ëx cuëncé sabi oi 'iti ëncéma uni, a cana Nucén Papa Diosan nētēnu 'icé i, aín bimi a cūax bamatima, a cunun 'inánti 'ain.

Esmiranu 'icé unicama quirica buánmia

⁸Usaquin catancëxun ca ësaquinribi cuëñonun 'ë caxa:

—An axa Esmiranuax 'ëmi catamécé unicama 'ë ñui quicé bana ñuixuncé uni, a buánminuxun camina ësoquin cuënëoti 'ain: Axa ñu 'áima pan 'ain 'iá 'aish camabi ñu cēñúcébē usabi 'iti, axa bamaxbi bamatécēntimoi baísquicé, Jesús, an ca ësaquin mi caia: ⁹Mitsúnmi ñu 'acécama cana 'unanin. 'Ën cana 'unanin, mitsux 'ëmi catamécé cupí camina tēmëranan ñuñuma unisa 'ain. Ñuñuma 'aishbi camina 'ën nētēnu 'ëbē 'aish ñuñu unicamax 'icésamaira oi anu 'icé ñuñu 'aish cuëñinra cuëñti 'ain. 'Ësaquin cana 'unanin, bētsi bētsi uni, —nux cananuna judíos uni 'ai —quibi judíosma 'aish, ñunshin 'atimanēn 'apu, Satanásnēn unishi 'ixun ca 'atimati banaquin mitsu ñuia. ¹⁰Unían bētsi bētsi oquin 'atimocëxbi camina racuétima 'ain. Ñunshin 'atimanēn 'amicëxun ca raíri unin mitsu sipuati 'icén, caramina 'ëmi sinánti ënti 'ai quixun isnuxun. Mēcén rabé nētēn camina paē tani tēmëratí 'ain. Uisai cara ñu 'icébētanbi camina anúnmi mitsux bamati nētē utámainun 'ëmi sinánti ëntima 'ain. Usaími 'ia cana mitsu 'ën nētēnuaxmi nētétimoi 'ëbē cuëñun 'imiti 'ain.

¹¹An cuaisa tancé unicaman ca axa 'ëmi catamécé unicama Nucén Papa

Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'inancë bana ënë aín nuitunënbi sinánquin upí oquin cuati 'icën. An 'ëmi catamëquin 'ëx cuëëncësabi oi 'iti ëncëma uni, ax ca bama 'aíshbi baísquitancëx Nucën Papa Diosan nëtënu bamatëcëntimoi 'iti 'icën. A unicamax ca anu axa 'ëmi catamëcëma unicama bamatëcëncësä 'iti anu 'itima 'icën.

Pérgamonu 'icë unicama quirica buánmia

¹²Usaquin catancëxun ca ësaquinribi cuënëonun Jesusan 'ë caxa:

—An axa Pérgamonuax 'ëmi catamëcë unicama 'ë ñui quicë bana ñuixuncë uni, a buánminuxun camina ësoquin cuënëoti 'ain: Axa machitusa manë xëtocë amo rabébi cuëncëñu an ca ësaquin mi caia: ¹³Ën cana 'unanin, anumi mitsux 'icë anu ca ñunshin 'atimanën 'apu, Satanás, ax cushi 'icën. Anu 'icë unicama an sinánmicëxun 'atima ñu 'acëbëtanbi camina mitsun 'ëmi sinánti ëncëma 'ain. Micama achúshi, Antipas cacë, ax 'ëmi sinánti ëncëma 'ixun 'ë ñuiquin bana ñuixuncë cupía axa 'ëmi sináncëma unicaman 'acëxa bamacëbëtanbi camina mitsun 'ëmi sinánti ëncëma 'ain.

¹⁴Mitsúxmi usa 'icëbi cana ësaquin mitsu cain: Micama raírinën camina unífan Balaanën cacëxun 'atima ñu 'ásaribi oquin 'ain. Balaanën ca an Israel unicama ñusmoisa tancë capitán, Balac cacë, a ësaquin cacëxa: Min menu 'icë bënëñuma xanucama camina Israel uni parania atubë 'inun cati 'ain. Usai abë 'iquin ca ax isa dios 'icë quixuan min unicaman rabicë ñu a rabiquian ñu pinun 'imiti 'icën. Balaanëan usoquin sinánmia 'aífan usaribi oquin axa mitsubë 'icë uni raírinënribi sinánmicë xun camina mitsu raírinën usaribi oquin ñu 'atima 'ain. ¹⁵Imainun camina micama rarírinën nicolaífas cacë

unicaman 'unánmicësaribi oquin 'ati ëinsama tanin, atúan a 'unánmicë bana 'ëx cuëëncëbëtanmabi. ¹⁶Usaquin 'aquinbi camina sinanaquin acama ënti 'ain. Usaquinmi ëncëbëtanma cana xënbuiracëma 'aínshi mitsunu cuanquin, manë xëtocë 'ën cuëbínuax chiquicë, anun usa unicama 'atimoti 'ain.

¹⁷An cuaisa tancë unicaman ca axa 'ëmi catamëcë unicama Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'inancë bana, ënë aín nuitunënbi sinánquin upí oquin cuati 'icën. An 'ëmi catamëquin 'ëx cuëëncësabi oi 'iti ëncëma unicama cana anúan masá nuitutíma upitax 'iti a 'inánti 'ain. Béráma Nucën Papa Diosan camabi nëtën maná cacë piti judíos unicama 'inánsaribi oquin cana maná, 'ën nëtënu unecë, a unicama 'inánti 'ain. 'Inánan cana maxax uxua, a unicama achúshi achúshi, anu aín anë itsi cuënëocë, a 'inánti 'ain. Uni itsían 'unaniamabi ca acama achúshi achúshi-nëshí aín anë 'unánti 'icën.

Tiatíranu 'icë unicama quirica buánmia

¹⁸Usaquin catancëxun ca ësaquinribi cuënëonun Jesusan 'ë caxa:

—An axa Tiatíranuax 'ëmi catamëcë unicama 'ë ñui quicë bana ñuixuncë uni, a buánminuxun camina ësoquin cuënëoti 'ain: Nucën Papa Diosan Bëhicë, axa cushiira 'aish aín bëru rabé tsi rëquirucë ënxáira iscësä 'ianan aín taëx cashtá manëxa niba nibaquicë 'aish ichúcësä, an ca ësaquin mi caia:

¹⁹Mitsúnmi ñu 'acëcama cana 'unanin, camina 'ëmi catamëti bëtsibë nuibanani 'ëx cuëëncësabi oi 'in. Uisai cara ñu 'icëbëtanbi camina 'ëmi sinánti ëncëma 'ain. 'Ëmi catamëtabaquinmi 'acësamaira oquin camina bërí mitsun 'ëx cuëëncësabi oquin ñu 'ain.

²⁰Mitsúxmi usa 'icëbi cana ësaquin mitsu cain. Béráma ca Jezabal ax 'atima

xanu 'aishbi judfos unicaman 'apu 'iacëxa. Usaribi oquin ca micamáxmi timécëbëtan achúshi xanu 'atimanën bana ñuixunia. An isa Nucën Papa Dios quicë bana unicama ñuixunia quiquinbi ca axa 'ëmi sináncë unicama parania. Paránquin ca aín xanuma 'aínbia uni xanu itsibë 'iti ca asábi 'icë quixun 'unánmianan ñu ax isa díos 'icë quixuan unín cacë a rabiqun ñuina rëcë piti isa asábi 'icë quixun unicama 'unánmia. An usaquin 'atima ñu 'anun uni 'unánmiabi camina isëshitin. ²¹Axa usai 'iabi cana usa ñu ënía 'ëmi sinánun caían. Caíncëxunbi ca ëmi catamëquin sinanaquin aín ñu 'atima 'acë ëncëma 'icën. ²²An a xanúan 'unánmicësa oquin 'acë unicaman usai 'iti ëncëma 'ain cana anua 'uxcë anubia 'inun a xanu 'insínmiti 'ain. 'Anan cana axa a xanubë 'icë unicamaribi 'aisamairaia tëmëranun 'imiti 'ain. ²³'Anan cana a xanun 'unánmicë 'ixuan an 'atima ñu 'acë unicamaribi aín tuása 'icë acama bamamiti 'ain. 'Ën usaquin 'acëbëtan ca camabi ëmanu 'icë axa 'ëmi catamëcë unicaman 'unánti 'icën, 'ën cana camabi unían sináncë ñu 'unanin, uisaquin cara aín nuitu mëu sinania quixunribi cana 'unanin. 'Unánquin cana an upí oquin sinánquin ñu 'acë uni axa upítax 'inun 'imianan, an 'atima ñu 'acë uni a aín 'ucha cupí uisoquin carana 'ati 'ai usoquin 'ati 'ain.

²⁴Itsa uníxa usai 'icëbëtanbi camina Tiatíranu 'icë mitsu raírinën aín bana ca cëmë 'icë quixun 'unánquin a xanun bana cuacëma 'ain. Bëtsi bëtsi uníxa, nun cananuna mitsun 'unáncëma ñu, ñunshin 'atimanën 'apúan nu 'unánmicë, a mitsu 'unánmiti 'ai quiabi camina a 'unántisama tan. Mitsúxmi usai 'iti ca asábi 'icën. Usaíbi camina 'iti 'ain. Bëtsi ñumi 'anun cana mitsu caiman. ²⁵'Ëx utëcëntámainun camina usabii 'iti 'ain.

²⁶Axa aín bamati nëtë utámainun 'ëmi catamëquin 'ëx cuëncësabi oi 'iti ëncëma uni, acama cana 'ëx utëcënquin aín cushi 'ixun camabi menu 'icë unicaman aín bana cuaquin aín quicësabi oquin 'anun 'aminun 'imiti 'ain. ²⁷'Ën Papa Diosan aín cushi 'ë 'ináncësabi oquin cana a unicama 'ën cushi 'inánquin unían aín bana cuanun 'imiti 'ain. 'Ën usaquin 'imicëxun ca atun, camabi unían aín bana cuanun 'imiti 'icën, uni itsían uni itsi aín bana cuanun quixun aín manë xo tuínxun racuëocësaribi oquin. ²⁸Pëcaracëbëtan ca 'isponën pëcaia. A 'ispon cana axa 'ëmi catamëquin 'ëx cuëncësabi oi 'iti ëncëma unicama 'inánti 'ain. ²⁹An cuaisa tancë unicaman ca axa 'ëmi catamëcë unicama Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'ináncë bana, ënë aín nuitunëni sinánquin upí oquin cuati 'icën.

Sardisnu 'icë unicama quirica buánmia

3 ¹Usaquin catancëxun ca ësaquinribi cuënëonun Jesusan 'ë caxa:

—An axa Sardisnuax 'ëmi catamëcë unicama 'ë ñui quicë bana ñuixuncë uni, a buánminuxun camina ësoquin cuënëoti 'ain: Axa Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upíñu 'ianan an aín mëcënan 'ispa mëcën achúshi 'imainun rabé tuíncë, an ca ësaquin mi caia:

—Mitsúnmi ñu 'acëcama cana 'unanin. Unin ca mitsux camina Nucën Papa Diosbë upí 'ai quixun ñuia. Ñuicëxbi camina usama 'aish bamacë unisa 'ain. ²Mitsux axa 'uxcë unisa 'aishbi camina bësucësa 'iti 'ain. 'Ën iscëxun ca mitsúnmi 'acë ñucama 'ën Papa Diosan upí isima. Usa 'ain camina mitsúnmi bërí 'acë ñu axribia an iscëx 'aisama 'itin rabanan, upí oquin sinánquin ax cuëncësabi oquin 'ati 'ain. ³Usoquin 'aquin camina mitsua 'ën

sinánmicëxun 'ën unicaman ñuixuncë bana a sinánti 'ain. A sinánquin camina a bana quicësabi oquin 'anan sinanaquin mitsun ñu 'atima 'acëcama ënti 'ain. Usai 'icëbëma cana an ñu mëcamacë uníxa, unin sináncëbëmabi ucësaribicuatsini, 'ëx mitsun 'unáncëma nëtën uisoquin carana 'ati 'ai usoquin mitsu 'ai uti 'ain. ⁴Mitsúnmi 'ëx cuëncëma ñu 'acë 'aínbi ca Sardisnu 'icë uni 'itsamashinën ñu 'aisama 'acëma 'icën. Usa 'aish ca aín nuitu upí 'ain chupa uxua pañucësa 'aish 'ëbë niti 'icën. ⁵Axa 'ëmi catamëquin 'ëx cuëncë sabi oi 'iti ëncëma unicama atux ca usoquin chupa uxua pañucë 'iti 'icën. A unicaman anë cana 'ën quiricanua tërëntima 'ain. Tërénquinma cana acama achúshi achúshi ñuiquin —ax ca 'ënan 'aish xëñibua 'aínbi 'ëbë 'iti 'icë —quixun 'ën Papa Dios 'imainun aín ángelcama cati 'ain. ⁶An cuaisa tancë unicaman ca axa 'ëmi catamëcë unicama Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'ináncë bana, ënë aín nuitunënbi sinánquin upí oquin cuati 'icën.

Filadelfianu 'icë unicama quirica buánmia

⁷Usaquin catancëxun ca ësaquinribi cuëñëonun Jesusan 'ë caxa:

—An axa Filadelfianuax 'ëmi catamëcë unicama 'ë ñui quicë bana ñuixuncë uni, a buánminuxun camina ësoquin cuëñëoti 'ain: A aín chaitiocë David 'iásaribi 'Apu 'inun Nucën Papa Diosan 'imicë, Jesús, axa 'uchañuma 'aish aín bana asérabi 'ice, ax ca an xëcuë bërúancë unisaribi 'icën. An xëcuë bërúancë 'ixuan an xëocaia ca uinu 'icë unínbi xëcuë xëputima 'icën. 'Imainun ca an xëpuia uinu 'icë unínbi xëcuë xëocatima 'icën. Usaribi oquin ca ui uníx cara ainan 'iti 'icë, ui unin cara aín bana unicama ñuixunti 'icë, acama

ainshi mëníoia. Usoquian an mëníoçë 'ain ca uinu 'icë unínbi —usama ca —catima 'icën. Ax usa 'ixun ca ësaquin mi caia: ⁸Mitsúnmi ñu 'acëcama cana 'unanin. 'Ën cana 'unanin, mitsux 'itsairama 'ixunbi camina 'ën bana quicësabi oquin 'anan, 'ëx cana Cristonanma 'ai quiax quicëma 'ain. Usa 'icë cana anun atsínti xëcuën atsíncësa 'inun 'ën bana unicama ñuixun mitsu 'imian. Usoquin 'imia ca ui unínbi mitsúnmi usoquin 'axunma 'anun mitsu 'imitima 'icën. ⁹Usa 'ain cana ñunshin 'atimanën 'apun sinánmicë unicama axa, 'ëx cana asérabi judío uni 'ai quibi cëmëi 'ëmi sináncëma unicama a mitsun bana cuatia mitsumi sinánun 'imiti 'ain. 'Imicëxun ca 'unánti 'icën, 'ën cana asérabi mitsu nuibati quixun. ¹⁰Mitsun camina uisa ñu cara 'icëbëtanbi 'ëmi catamëanan 'ën bana quicësabi oquin 'ati ëncëma 'ain. Usaími 'icë cupí cana anúan unicama paë tani tëmëрати nëtëa ucëbëmi tëmëraxma 'inun mitsu 'imiti 'ain.

¹¹Xëñibucëma 'ainshi cana utëcënti 'ain. 'Ëx umainun min 'acësabi oquin 'ëmi sinánti ënquinma 'ën mitsu cacë bana 'acë 'aish camina 'ëbë 'ën nëtënu 'i cuëñti 'ain. Usai 'imi 'iti cupí camina unían mitsu sinanaminun 'amítima 'ain. ¹²Axa 'ëmi catamëquin 'ëx cuëncësabi oi 'iti ëncëma unicama, a cana anua Nucën Papa Dios 'icë anubia nëtétimo 'inun 'imiti 'ain. Anuaxa chiquítimoquin ca Nucën Papa Diosan 'imiti 'icën. 'Ën Papa Diosan anëbi cana a unicamanu cuëñëoti 'ain. Cuëñëonan cana anu Nucën Papa Dios 'iti Jerusalén ió, axa naínuax ubúti, aín anëribi 'anan cana 'ën anë ióribi atunu cuëñëoti 'ain. ¹³An cuaisa tancë unicaman ca axa 'ëmi catamëcë unicama Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'ináncë bana, ënë aín nuitunënbi sinánquin upí oquin cuati 'icën.

Laodiceanu 'icë unicama quirica buánmia

¹⁴Usaquin catancëxun ca ësaquinribi cuënëonun Jesusan 'ë caxa:

—Axa Laodiceanuax 'ëmi catamëcë unicama an Nucën Papa Diosan bana ñuixuncë, a buánminuxun camina ësoquin cuënëoti 'ain: Ax upíira upí 'ixun uisa cara Nucën Papa Dios 'icë quixun paránquinma uni 'unánmicë, an Nucën Papa Diosbëtan camabi ñu unio, an ca ësaquin mi caia: ¹⁵Ën cana usámi mitsux 'icë acama 'unanin. Usa 'ixun cana 'ën 'unanin, mitsúnmi upí oquin sinánxun ax cuëncësabi oquinra Nucën Papa Dios 'axuniama. Usa 'ixun camina mitsun sinanin, mitsúxbi usai 'ia isquin sapí isa Nucën Papa Diosan upí oquin sinania quixun. Usa 'aish camina mitsux an Nucën Papa Diosan bana cuacë unicama 'icësaí 'iman. Usa 'aish camina a Nucën Papa Diosan bana cuacëma unicama 'icësaíribi 'iman. Usa 'ain cana cuëënin, mitsux an aséribiira Nucën Papa Diosan bana cuacë 'iti. Usai 'icëma 'ixun, mitsun 'aisama ñu 'acë 'ixun, —'aisama ñu 'acë cupí cana ainanma 'ai —quixun 'unáncë 'iti cana cuëënin.

¹⁶Usoquinmi mitsun aséribiira 'ën bana 'acëma 'aish camina 'unpax 'itsístanisa 'ain. Ënëx ca 'ësa 'icën. 'Unpax matsi xëati ca asábi 'icën, 'unpax 'itsísocëribi xëati ca asábi 'icën. Usa 'ainbi ca uni 'unpax 'itsístanishi xëax anábuisa tanti 'icën. Usaribi cana mitsu isin. Mitsúxmi asábitanishi 'iti cana cuëëniman. Unían 'unpax 'itsístanishi xëax aín picë anáquin chiquíncësaribi oquin cana 'ëbë 'iáxma 'inun mitsu chiquínti 'ain.

¹⁷Mitsux camina quin, 'ëx cana asábi 'ain, ñuñu 'aish cana cha 'ain, uisa ñu carana cuëëni, a cana bitsin. Mitsux ënë nëtënu 'icë ñuñu 'aishbi camina Nucën Papa Diosan iscëx ñuumasa 'ianan bëxufusa 'ianan chupañumasa 'ain.

¹⁸Mitsúxmi usai 'inúnma cana mitsu 'ësëquin ësaquin cain: Curi manë ax ca 'itsísirocëx aín chuacama nëtëtia. Nëtëcëbë ca aín upíshi bërutia. Usaribi oquin aséribi mitsun nuitu upí 'inun 'ën mitsu 'iminun camina 'ë ñucáti 'ain. Mitsun 'atima ñu 'acëcama tërécë 'ianan 'ëmi sinánquin ñu upí 'acë 'aish chupa uxua pañucësa 'inun 'ën mitsu 'iminun camina 'ë ñucáti 'ain. Mitsun uisa ñu 'ati cara 'atima 'icë, uisa ñu 'ati cara upí 'icë quixun upí oquin 'unáncëma 'aish bëxufu unisa 'ixunbi, acama mitsu 'unánminun camina 'ë ñucáti 'ain. ¹⁹Uicama carana nuibatin, acama cana ñu 'atima 'atëcënxunma 'anun 'ësëanan uisoquin carana 'ati 'ai usoquin 'ain. Usoquin 'ën 'acëxmashi camina sinanati 'ëx cuëncësabi oi aséribi 'iti 'ain. ²⁰Ënëx ca ësa 'icën. Bëtsi uni isi cuanxun ca unin aín xëpúti taxcaquin a xëocaxunun quixun caia. An aín xëpúti taxcaquin uni itsi cuëncë uni usaribi cana 'ëx 'ain. A unisaribi 'ixun cana uí unin cara 'ëmi sinánquin 'ëx abë 'inun 'ë caia a unibë 'iti 'ain. Usai 'iquin cana unían abëtan piquin uni itsi 'unáncësaribi oquian 'ë 'unánun a uni 'imiti 'ain. ²¹Anan cana axa 'ëmi catamëquin 'ëx cuëncësabi oi 'iti ëncëma unicamax 'ëbë 'apu 'inun 'imiti 'ain, 'ëx tëmëraibi ax cuëncësabi oi 'iti ëncëma 'icëa 'ën Papan 'ë abë 'apu 'inun 'imicësaribi oquin. ²²An cuaisa tancë unicaman ca axa 'ëmi catamëcë unicama Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'ináncë bana, ënë aín nuitunënbí sinánquin upí oquin cuati 'icën.

Aín nëtënuuxun**Nucën Papa Dios rabiti bana**

4 ^{1A} ñucama pain cuatancëxun cana xëcuë xëocacësa 'inuan naí panára-bëcë isan. Isquin cana anun paían 'ë

cacë bana axa manë banañu banocéxa banacësari banaia cuatécëan, ësai qui:

—Ènu ca 'irui ut, mixmi aia cana uisa ñucama cara 'iti 'icë quixun mi ismiti 'ain.

²Cacëxunshi Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'imicëxun cana 'uxúnmbi namácësa oquin naicamë'ëo-nua anu tsóti upíra upí anu 'Apuira tsóti, a isan. Isanan cana axa anu tsócë Nucën Papa Dios aribi isan. ³Axa anu tsócë ax ca upíra upí 'iixa, maxax nibá upíra upí, paxa 'aishbi tunántani, jaspe cacë, a iscësa 'ianan bëtsi maxax ushíantani, cornalina cacë, a iscësaribi ca aín ichúcë 'iixa. Anu ax tsócë a nëbëtsioracë ca nónbai upíra upí, maxax ñu paxa iscësa, esmeralda cacë, axa ichutia iscësa 'iixa. ⁴Anu ax tsócë aribi nëbëtsioracë ca męcën rabé 'imainun taë rabé 'imainun rabé 'imainun rabé anu tsóti itsi 'iixa. Axa a anu tsótinu tsócëcamax ca męcën rabé 'imainun taë rabé 'imainun rabé 'imainun rabé caniacëcë unicama 'iixa. Acamax ca aín chupa uxua 'ianan curi 'acë mañuti mañucë 'iixa. ⁵Anu tsóti upíra upí anuaxa caná mëriti banaia cana cuan. Cuanan cana anuaxribia bëtsi ñuribi sharatia cuan. Anu Nucën Papa Dios 'icë aín bëmánoncúa, cana męcën achúshi 'imainun rabé i tęcäcënu nanxun bimicéxa 'apú rëquirucësaria rëquiruia isan. Isquin cana anu ca Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upí 'icë quixun 'unan. ⁶Anua Nucën Papa Dios 'icë a bëmánon ca parúnppa upí, bëxnan bëxnanquicë iscësa 'aishbi 'unpáxma 'iixa.

Anua Nucën Papa Dios 'icë a nëbétsi 'ianan a nëbëtsioracë ca 'itsaira bëruñu rabé 'imainun rabé ñu, axa bamatimoi tsócë, axribi 'iixa. Aín bëmánon 'itsaira bëruñu 'ianan ca aín caxumiribi a ñu 'itsaira bëruñu 'iixa. ⁷A ñu achúshi ca

paru 'inúansa 'iixa, bëtsix ca vaca bënësa 'iixa, bëtsix ca unin bëmánon iscësa 'iixa, bëtsix ca tëtëcamë'ëo nuania iscësa 'iixa. ⁸A ñucama achúshi achúshinëx ca anúan nuánti męcën achúshi 'imainun achúshi pëchiñu 'iixa. Aín bërucamax ca ëman 'ianan 'ucë mëúribi 'iixa. A ñux ca nëténbi imébi nëtëtima Nucën Papa Dios rabi ësai quiaxa:

Nucën Papa Dios, ax ca upíra upí, upíra upí upíra upí 'icën. Aín cushix ca chaira 'aish bëtsi cushisama 'icën. Ax ca usabi 'iá 'aish, usabi 'aish, usabi 'iti 'icën.

⁹Usaquian 'itsa bëruñu ñu an Nucën Papa Dios, axa anu 'Apuira tsóti, anu 'ianan bamatimoi tsócë, a nëtétimoquin rabianan —ca asábi 'icë —quixun cacëbëtan cacëbëtan, ¹⁰ca męcën rabé 'imainun taë rabé 'imainun rabé 'imainun rabé a caniacëcë unicama an axa xëñibua 'aínbi bamatimoi tsócë Nucën Papa Dios ami bësui, rantin puruni tsóbuquin a rabiia. Rabiquin ca curi 'acë mañuti atúan mañucë Nucën Papa Dios 'inánquin anua ax 'icë aín bëmánon nanquin rabiquin ësaquin caia:

¹¹ Nucën 'Ibu Dios, min camina camabi ñu uniocën. Mix cuëncë sabi oi ca 'iacëxa, mix cuëncë sabi oquin camina min cushínbi camabi ñu ënë menu 'icë 'imainun naínu 'icë ñuribi uniocën. Usa 'aish camina camabi unicama 'imainun ángelcamaribi rabitisa 'ain.

Nucën Papa Diosan tuñcë quirica 'imainun Carnero ñuicë bana

5 ¹Axa anu tsócë Nucën Papa Dios an aín męcën mëquenën tuñcë cana quirica taráncë isan. Iscëx ca aín naménu cuëñeocë 'ianan aín caxunuribi

cuëñocë 'iixa. A quirica aín namé istisama 'ítánun upí oquin tacáshcacé 'aish ca anúan tacáshcacé ñu mēcēn achúshi 'imainun rabé 'iixa. ²A isanan cana achúshi ángel cushiira axa ësai qui munuma banaia isan:

—¿Uínra cara ax bëtsibē sēñénmaira 'ixun èñë quirica anúan tacáshcacé pëóshxun bacati 'ic?

³Quicëbëbi ca an pëóshti 'áima 'iixa. Nainu 'icë ángelcama 'imainun menu 'icë unicama 'imainun anua bamacé unicama 'icë, anu 'icë unicama achúshinēxbi ca an a quirica bacanan isti 'áima 'iixa. ⁴An bacanan uisai quicë cara quixun isti 'áima 'imainun an ami bësuquin a quirica ñachati unibi 'áima 'icë isi cana ini bëunan mēscúan. ⁵Usai bëunan mēscutiabi ca a caniacécë unicama achúshinēn 'ë caxa:

—Camina ini bëunan mēscútima 'ain. Ca is, Judatan rëbúnquicama achúshi, 'Inúan cacé, ax Davidnēn rëbúnquiribi 'icë, Jesús, ax bamáxbi baísquia 'aish camabi ñun 'ibuira, an ca a quirica tarancé bacaquin, anúan a tacáshcacé cama pëóshti 'icēn.

⁶Usai quicëbëtan cana anua Nucēn Papa Dios 'icë, 'imainun anu axa 'itsa bëruñu rabé 'imainun rabé ñu axribia bamatimoi tsócë, 'imainun caniacécë unicama, acama nēbétisia nicé, carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama Cristo a isan. Ax ca unin 'ucha cupí carnero 'acësa oquin 'aquian unin anu 'á aín namicama istisabi 'aish nicé 'iixa. 'Èn iscēx ca ax mēcēn achúshi 'imainun rab'ë matúxcañu 'ianan mēcēn achúshi 'imainun rabé bëruñu 'iixa. Aín bëru mēcēn achúshi 'imainun rabé ax ca aín Bëru Ñunshin Upí Nucēn Papa Diosan camabi menu 'icë unicamanu cuanun xucé a 'icēn. ⁷Anu cuanquin ca Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, an axa tsócë Nucēn Papa Dios aín mēcēn

mëqueua 'icë quirica a biaxa. ⁸Bicëbë ca 'itsa bëruñu rabé 'imainun rabé ñu, axribia bamatimoi tsócë, acama 'imainun mēcēn rabé 'imainun taë rabé 'imainun rabé 'imainun rabé caniacécë unicamaribi, Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama ami bësucé 'aish a rabi rantin purúanxa. A caniacécë unicaman ca arpa cacé ñu a 'ai cuëñi cantati, a 'imainun curi 'acé manë xanpa anua sanutanun nënti tsépasa ñu 'icë, acama tuíanxa. A xanpanuax cuin tēxéquianxa 'irucé, ax ca aín unicaman Nucēn Papa Dios rabianan ñucacé banacama a 'iixa. ⁹Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, ami bësuax ca cantati ió cantaxa, ësai qui:

—Mín camina bëtsibē sēñénmaira 'ixun a quirica anúan tacáshcacé pëóshxun bacati 'ain. Mix bamax baísquia 'ixun camina nucama bëtsi bëtsi unibu, bëtsi bëtsi banan banacé, 'imainun camabi nētēnuax ucé, 'imainun bëtsi bëtsi 'apuñu unicama, Nucēn Papa Diosnan 'inun iémian. ¹⁰Iémianan camina atu Nucēn Papa Diosbë 'apu 'inun 'imianan judíos sacerdotesa 'imiquin an Nucēn Papa Diosbë banaquin a rabicé 'imian. Usaquinmi 'imicēx ca mibë èñë menu 'icë unicaman 'apusa 'iti 'ain.

¹¹A cantati cuatancēxun isquin cana anu Nucēn Papa Dios 'icë a 'imainun anua 'itsa bëruñu ñu, axribia bamatimoi tsócë acama 'icë, 'imainun anua caniacécë unicama 'icë, a nēbétisoratia 'aisamaira tupúntisama 'aish ángelcama munuma banaia cuan. ¹²Èsai ca munuma banai quiaxa:

—Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, ax ca bëtsibē sēñénmaira 'icēn. A unin 'acé, axa camabi unicaman 'apu 'ianan,

camabi ñun 'ibu 'ianan, camabi ñu 'unáncë, 'ianan cushiira a ca camabi unicama 'imainun ángelcamanribi rabiti 'icën. Rabianan ca —asábi ca —quixun caquin rabiquin an cacë banacama cuati 'icën. Cuëenquin ca axribia cuëenun rabiti 'icën.

¹³Usai banaia cuanan cana Nucën Papa Diosan unio ñucama, nañu 'icë ñucama, 'imainun menu 'icë 'imainun bacanu 'icë, anua bamacë unicama 'icë anu 'icë unicama, acamaxa munuma banai ësai quia cuan:

Ax anu tsóçë Nucën Papa Dios, a 'imainun Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, aribi ca camaxunbi cuëenquin axribia cuëenun rabiti 'icën. Rabianan ca —asábi ca —quixun caquin rabiquin an cacë bana cuati 'icën. Ax cushiira 'aísha bëtsi 'apusama 'icë ca camaxunbi xëñibua 'aínbi a rabiti 'icën. Cuëenquin ca axribia cuëenun rabiti 'icën.

¹⁴Usaía cantaia ca 'itsa bëruñu rabé 'imainun rabé ñu, axribia bamatimoi tsóçë, acaman —usai ca 'iti 'icë —quixun caxa. Cacëbë rantin purúnquin ca a caniacëcë unicamanribi axa bamatimoi tsóçë a rabiaxa.

Mëcën achúshi 'imainun rabé anúan quirica tacáshcacë ñucama ñuicë bana

6¹Usaquin istancëxun cana Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an anúan quirica tacáshcacë mëcën achúshi 'imainun rabé ñu a achúshi pëóshia isan. Pëóshcëbëtan cana 'itsa bëruñu rabé 'imainun rabé ñu, axribia bamatimoi tsóçë, acama achúshinëxa caná banacësari munuma banai —ca chiquiti ut —quia cuan. ²Quicëbëtan isquin cana achúshi caballo uxua chiquitia isan. Axa a caballonu tsóçë

unin ca canti achúshi tuíanxa. Tuíanx uquin Nucën Papa Diosan 'ináncëxun biquin, 'apúan mañucë mañuti mañutancëx ca axa ami nishcë unicama ñusmoi abë 'acananian cuanxa.

³Usai 'icëbëtan ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an anúan quirica tacáshcacë ñu itsi pëóshaxa. Pëóshcëbëtan cana 'itsa bëruñu rabé 'imainun rabé ñu, axribia bamatimoi tsóçë, acama itsíxa —ca chiquiti ut —quia cuatëcëan.

⁴Quicëbë ca bëtsi caballo, ushían chëxëira, anuax chiquífaxa. Axa a caballonu tsóçë uni an ca bëtsibë bëtsibë 'acánani cëñuanánun unicama 'iminuan, Nucën Papa Diosan 'ináncëxun, aín manë masínbu biaxa.

⁵Usai 'icëbëtan ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an anúan quirica tacáshcacë ñu itsi pëóshaxa. Pëóshcëbëtan cana 'itsa bëruñu rabé 'imainun rabé ñu, axribia bamatimoi tsóçë, acama itsíxa —ca chiquiti ut —quia cuatëcëan. Cuaquin isquin cana caballo tunan chiquitia isan. 'En iscëxun ca anu tsóçë unin, piti ñua 'itsairama 'ain, anun ñu 'ië tupúnti tuíanxa. ⁶Isquin cana 'itsa bëruñu rabé 'imainun rabé ñu, axribia bamatimoi tsóçë, acama nëbëtsinuaxa banaia cuan, piti ñu cupíira 'afan ësai quia:

—Achúshi nëtën ñu mëëtancëxun bicë curíquinën camina achúshi kiloishi trigo biti 'ain. A biquinma camina rabé 'imainun achúshi kilo cebada biti 'ain. Usa 'aínbi ca i bimin xëni 'imainun vinoribi aín cupí usabi 'iti 'icën.

⁷Usai 'icëbëtan ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an anúan quirica tacáshcacë ñu itsi pëóshaxa. Pëóshcëbëtan cana 'itsa bëruñu rabé 'imainun rabé ñu, axribia bamatimoi tsóçë, acama itsíxa —ca chiquiti ut —quia cuatëcëan. ⁸Cuaquin isquin cana bëtsi caballo, curua, chiquitia isan. Axa anu tsóçë uni

aín anëx ca Bamati cacë 'iixa. An Bamati cacë uni a nuibiancë, a unix ca Anua Uni Bamacë 'Iti caquin anëcë a 'iixa. A uni rabé ca, ënë menu 'icë unicama 'aisamaira 'aísha nëbétsi, rabé 'imainun rabé oquin tëacësa 'icëbia amo 'icë achúshi cëñunun Nucën Papa Diosan 'imiixa. Usauin 'imicëxun ca a uni rabëtan 'acananía 'aisamaira uni bamanun 'imianan 'acëñuma 'aísha 'aisamaira uni bamanun 'imianan 'insinan 'aisamaira uni bamanun 'imianan axa piánancë ñuinacan picéxa 'aisamaira uni bamanun 'imiixa.

⁹Usai 'icëbëtan ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an anúan quirica tacáshcacë ñu itsiribi pëóshaxa. Pëóshcë bëtan cana Nucën Papa Diosan bana cuanan, a banax ca asérabí 'icë quiax quicë cupí unin 'acéxa bama unicaman ñunshin, anuxun ñuina xaroti bucúncë maxax, a tëmúciua isan. ¹⁰A ñunshinax ca munuma banai quiaxa:

—Nucën 'Ibu Dios, upíira upí 'aish 'uchañumaira 'ixun mix quicësabi oquin 'acë 'icë, ¿uínsarainra caramina menu 'icë unicama, an nu 'a, a cupiti 'ain?

¹¹Usai quia Nucën Papa Diosan 'inancëxun ca acama achúshi achúshinën chupa uxua biaxa. 'Inancëxuan bicëbëa ésoquin atu cai banaia cana cuan:

—Mitsu 'acësaribi oquin axa Cristomi catamëcë raíri uniribi, unin 'aquin sënëontamainun, camina cañpainti 'ain.

¹²Usai 'icëbëtan ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an anun quirica tacáshcacë ñu itsiribi pëóshaxa. Pëóshcëbë ca mecama shaíquiixa. Usai 'icëbë ca bari bëánquiixa, chupa tunánxa 'inun. 'Imainun ca 'uxë imi iscësa 'iixa. ¹³Usaía 'imainun ca suñúanëan bëcacéxa higos bimi paxa réucucësari 'ispa réucüaxa. ¹⁴Quirica tarancësa 'inun taramëti ca naicamë"ëo

nëtéaxa. 'Imainun ca aín bashicama 'imainun nasícama anua 'icënuax tacúaxa. ¹⁵Usai 'icëbë ca axa Nucën Papa Diosmi sinancëma unicama, 'apucama 'imainun uni cushibubë ñuñu unicama, 'imainun capitancama, 'imainun uni chacama, 'imainun an uni itsi ñu mëëxuncë unicama, 'imainun an uni itsi ñu mëëxuncëma unicama, a camáxbi racuëti matá me shimú 'icë quinicamanu 'ianan aín bashinu 'icë xaxu chacama nëbétsi unéaxa.

^{16,17}Unéquin ca aín bashi 'imainun xaxu chacama caxa:

—A nëtë anúan axa anu tsóti upíira upí, anu 'Apuira tsóti, anu tsócë Nucën Papa Dios a 'imainun Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an axa ami sinancëma unicamami nishquin castífcanti nëtë ca uaxa. Usa 'ain ca unicamax uíxbi iétima 'icën. Usa 'ain ca nunu rurucubut, 'Apuira an nu isnúnma ca rurucubúquin nu unput. Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, axa nun 'ucha cupí numi nishcë, an nu castífcaxunma 'anun ca nu unët.

'Itsaira judíos unicamax Nucën Papa Diosnan 'aish 'unántiocë 'iá bana

7 ¹Usauin istancëxun cana rabé 'imainun rabé ángel isan. Achúshinëx ca aucüaxa bari urucë anu nicë 'iixa. Bëtsix ca ami bari cuabúcë anu nicë 'iixa. Bëtsíxa baca rëbumi 'imainun ca bëtsix baca tsipúmi 'iixa. A ángelcaman ca suñun me bëcanan parúnppapa bëcaisama oquin bëaranan iribi bëcaisama oquin bëaraxa. ²Usauin bëaranan mecamacëñun anu 'icë ñucama, 'imainun parúnppacëñun anu 'icë ñucamaribi 'atimonun ca Nucën Papa Diosan a ángelcama aín cushi 'inánxa. Acama istancëxun cana bëtsi ángel aucüaxa bari urucë anuax aia isan. An ca uquin axa bamatimoi tsócë,

Nucën Papa Diosan unicama, anun Cristonën anë 'imainun Nucën Papa Diosan anë aín bëmánanu cuënëoti ñu bëaxa. Usa 'ixun ca a ángelnën munuma cuëncëni banaquin rabé 'imainun rabé ángelcama a caxa: ³—Nun an Nucën Papa Dios quicësabi oquin 'acë unicama 'unánti oquin atun bëmánancama cuënëocëma pan 'ain camina mecama 'imainun parúnpapacama 'imainun icamaribi 'atimotima 'ain.

⁴Catancëxun ca axa Nucën Papa Diosmi catamëcë unicama 'unánti oquin cuënëoxa, uiti cara cuënëocë 'icë quixun 'ën cuanun ca a ángel ësai quiaxa:

—A 'unánti oquin cuënëocë unicamax ca 'aisamaira, ciento cuarenta y cuatro mil (144,000) uni 'icën, atux ca Israelnën mecën rabé 'imainun rabé bëchicëcaman rëbúnqui 'icën. ⁵Doce mil ax ca Judatan rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Rubénën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Gadnën rëbúnqui 'icën. ⁶'Imainun ca doce mil Asernën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Neftalínën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Manasésnën rëbúnqui 'icën. ⁷'Imainun ca doce milribi Simeonën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Levitan rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Isacarnën rëbúnqui 'icën. ⁸'Imainun ca doce milribi Zabulonën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Josénën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Benjaminën rëbúnqui 'icën.

Usai ca 'ën cuanun quiaxa.

'Aisamaira unían chupa uxua pañucë

⁹Usaquin cuatancëxun cana unin tupúntisama, 'aisamaira uni isan. Acamax ca camabi menuax ucë 'aish bëtsi bëtsi uninbu 'iaxa. Usa 'aish ca bëtsi bëtsi banan bananan anua Nucën Papa Dios, ax 'Apuira 'icë, a 'imainun Carnero

'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, aín bëmánon sëtécë 'iaxa. A camáxbi ca aín chupa uxua 'ianan xëbin pëchisa ñu pëchi tuíncë 'iaxa. ¹⁰Usa 'aish ca camáxbi munuma banai quiaxa:

Anu 'Apuira tsóti, axa anu tsócë Nucën Papa Dios, an ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, a cupí nun 'uchacama tërénquin xëñibua 'aínbi ainan 'inun nu iémiaxa.

¹¹A unicamaxa quicëbë ca camabi ángelcaman, anu 'Apuira tsóti anua Nucën Papa Dios 'icë, 'imainun mecën rabé 'imainun taë rabé 'imainun rabé 'imainun rabé caniacëcë unicama, 'imainun axa 'itsaira bëruñu rabé 'imainun rabé ñu, axribia batatimoi tsócë, acama nëbëtsioraxa.

Nëbëtsioraquin ca anua ax 'icë anuax rantin puruni, meu bësuquin, Nucën Papa Dios rabiaxa. ¹²Rabiquin ca caxa: Èsai ca 'iti 'icën. Mix cuëënun ca camabi unicama 'imainun ángelcamanribi mi rabiti 'icën. Camabi unicaman 'Apu 'ianan, camabi ñu 'unáncë 'icë cananuna —asábi ca —quiquin mi rabin. Mín cushix ca chaira 'icën. Mixmi cëñútimoí usabi 'ia cananuna xëñibua 'aínbi mi rabiti 'ain.

Usaquin cananuna 'ati 'ain.

¹³Nucën Papa Dios rabicëbëtan ca aín anu tsótinu tsócë caniacëcë uni achúshinën 'ë ñucáxa:

—¿An chupa uxua pañucë unicama ënëx cara ui 'ic? ¿Uinuax cara uax?

¹⁴Cacëxun cana can:

—'Ën cana 'unaniman. Mín camina 'unanin.

Cacëxun ca 'ë caxa:

—'Ënë unicaman ca ami sináncë cupí 'aisamaira tëmëraquinbi Nucën Papa Diosmi catamëti ëncëma 'icën. Atux ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí aín

imi 'apati bama, ami catamēti aín 'uchacama tērécē 'aish aín nuitu upí 'aish chucacēsa 'icēn, aín chupa uxuira axa chuañumasa 'inun. ¹⁵Usa 'aish ca anua Nucēn Papa Dios 'icē anubi 'icēn. Anuxun ca nētēnbi, imēbi rabiquin, ax cuēēncēsabi oquin a ñu 'axunia. Usoia ca Nucēn Papa Dios ax 'Apuira 'aish cushi 'ixun, acama ēnquinma bēruanti 'icēn. ^{16,17}Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, ax anua Nucēn Papa Dios 'icē anu 'ixun ca acamaxa nētētimo upitax tsónun bēruanti 'icēn. An 'aracacē ñuina aín 'ibun upí oquin 'unpax 'amianan bēruancēsari bi oquin ca an aín unicama bēruanti 'icēn. An ca acama chuámarua tani cuēēnun 'imiti 'icēn. 'Imainun ca Nucēn Papa Diosan-ribi atúxa iní masá nuitutia nētēmīti 'icēn. Nētēmianan ca atúxa bēunan mēscutiabi aín bēun tērēnti 'icēn. Usa 'ain ca anu 'icē aín unicamax tēmēratēcē nima, 'ianan 'acēñuma 'itēcēnima, 'ianan shimatēcēnima, 'ianan bari cushin xarotēcēncēma 'ianan añu 'itsísbi tantēcēntima 'icēn.

8 ¹Usai a caniacēcē uni quicēbētan cana Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, an anun quirica tacáshcacē itsi, ashiquin pēóshia isan. Pēóshcēbē ca banai sharatima nētēishiaxa, media hora 'itámainun.

Mēcēn achúshi 'imainun achúshi anun quirica tacáshcacē ñu pēóshcēncēxun ashiquin pēóshcēncēbētan Juanēn ñu isa

²Usaía 'icēbētan cana mēcēn achúshi 'imainun rabé ángel Nucēn Papa Dios bēmánon nicē isan. Iscēxun ca Nucēn Papa Diosan 'inancēxun, a ángelcama achúshi achúshinēn manē banañu biaxa. ³Usa 'ain ca bētsi ángelribi, aín curi xanpa tuíanx uax, anua Nucēn Papa Dios 'icē a bēmánon 'icē anuxun

sanutanun tsēpasa ñu nēēnti, curi 'acēribi, a rapasu niracēaxa. Usai 'ia ca aín unicaman a rabianan ñucacē banacamabēa aín cuin tēxéquiánx 'irutanuan nēēnun Nucēn Papa Diosan 'itsaira tsēpasa ñu a ángel 'inánxa. ⁴Ángelnēan tuíncē xanpa anuax ca sanu cuínbē, aín unicaman a rabianan ñucacē bana, ax anu Nucēn Papa Dios 'icē anu cuaruaxa. ⁵Usai 'icēbētan ca ángelnēn anuxun sanutanun tsēpasa ñu nēēnti, anua tsisu rēquirucē biquin, a xanpanu 'aruquin buácatancēxun menu niaxa. Nicēbēa caná mēriti banacēbē ca bētsi ñuribi sharámainun mecama shaíquiaxa.

Manē banañucama

⁶Usai 'icēbētan ca a ángelcama mēcēn achúshi 'imainun rabé, an aín manē banañu banonuxun mēníoxa.

⁷Achúshi ángelnēn pain ca aín manē banañu banoxa. Banocēbē ca 'uí 'aishbi matsiira 'aish iru, a 'imainun tsi rēquirucē, acamabē imi mēscúcē, acamax meu nicēx rēucüaxa. Rēucucēbē ca 'aisamaira 'aishbi mecama nēbētsi, rabé 'imainun achúshi oquin tēcēsa 'aishbi amo 'icē achúshi nēmēti nētēaxa. Icamá 'imainun basi paxacamari bi nēbētsi, rabé 'imainun achúshi oquin tēcēsa 'aishbi, amo 'icē achúshi ca nēmēaxa.

⁸Usai 'icēbētan ca bētsi ángelnēnribi aín manē banañu banoxa. Usocēbē ca achúshi ñu chaira aín bashi nēmēcēsa 'icē nicēxa parúnpapanu nipacēcēbē parúnpapa chaira 'aishbi nēbētsi, rabé 'imainun achúshi oquin tēcēsa 'aishbi amo 'icē achúshi imisa 'iaxa. ⁹Usai 'icēbē ca anu 'icē ñuinacama 'imainun anu 'icē manē nunticamaxribi, 'itsa 'aishbi nēbētsi, rabé 'imainun achúshi oquin tēcēsa 'aishbi amo 'icē achúshi cēñuti nētēaxa.

¹⁰Usai 'icëbëtan ca bëtsi ángelnëribi aín manë banañu banoxa. Banocëbë ca 'ispa chaira, bimicëxa taban rëquirucësa 'aish nañnuax rëquícuaianx nipacëaxa. Usari 'i ca bacacamabëa xëxácama 'itsa 'aishbi nëbétsi, rabé 'imainun achúshi oquin tëacësa 'ain, amo 'icë achúshinu nipacëaxa. ¹¹A 'ispax ca Mucaira caquin anëcë 'i axa. Anu a 'ispa nipacëcë bacacamabë ca xëxácamaribi mucaxa. Usai 'ia mucacë cupí ca 'aisamaira uni bamaxa.

¹²Usai 'icëbëtan ca bëtsi ángelnëribi aín manë banañu banoxa. Banocëbë ca bari, 'uxë 'imainun 'ispacamaribi 'itsa 'aishbi nëbétsi rabé 'imainun achúshi oquin tëacësa 'aishbi amo 'icë achúshi bënámëti pëquicëma 'icën. Usa 'ain ca nëtë 'imainun iméribi nëbétsi rabé 'imainun achúshi oquin tëacësa 'aishbi amo 'icë achúshi bari, 'uxë, 'ispacaman pëcacëma 'i axa.

¹³Usacëbëtan istëcënquin cana ángel nañnuax nuania isan. Nuania, munuma banai ësai quia cana cuan:

—Manë banañu rabé 'imainun rabé banocë 'aínbi ca rabé 'imainun achúshi ángelnëribia banocëbëtan, axa menu bucuçë unicaman masóçë 'ixun 'aisamaira paë tanti 'icën. Achúshi banocëbë tëmëranan ca bëtsi banocëbë ribi tëmëranan bëtsiribia banocëbë usaribiti tëmëratëcënti 'icën.

9 ¹Usai 'icëbëtan ca bëtsi ángelnëribi aín manë banañu banoxa. Banocëbëtan cana nañnuaxa 'ispa achúshi menu nipacëcë isan. Nucën Papa Diosan 'inancëxun ca anun quini chaira 'aish nëmínra xëocati ñu bixun tuíanxa. ²A tuíncë ñu anun ca quini chaira 'aish nëmínra a xëocaxa. Xëocacëx ca anuax tsin cuin chiquíaxa, manë tsi rëquirucë aín cuin chiquícësa-ribi 'inun. Chiquíquin a cuinan mapucëx ca bari bëanquicësa 'i axa. ³A tsin

cuínuax ca 'aisamaira chanpusaribi ñu chiquíaxa, mecamanu cuanux. Nucën Papa Diosan 'imicëx ca a chanpucaman paëx, nibantan paësaribi 'i axa. ⁴Tsin cuínuax chiquitia ca Nucën Papa Diosan a chanpucama caxa: Menu 'icë basi, imaxu, chucu, ro, i acama camina 'atimotima 'ain. A 'aquinma camina, ax ca 'ënan 'icë quixun 'unánun aín bëmánanu 'ën anë 'aquin 'unántiocëma uni acama cuni 'atimoti 'ain. ⁵Mëcën achúshi 'uxéan paë tanun 'aquinbi camina a unicama bamamitima 'ain. Usoquian cacëxun 'acëx ca aín paëx nibantan uni 'acëxuan paëocësa usaribi 'i axa. ⁶Usafa 'imainun ca a 'acë unicamax axbi bamatisa taníbi bamatima 'icën. Asérabi cana bamatisa tani quibi ca 'aisamaira oquin paë taníbi bamatima 'icën.

⁷A chanpucamax ca anúan 'acánani suntáru cuancë caballo usaribi 'i axa. Aín maxcánu ca curi mañuti 'acësa 'i axa. 'Imainun ca aín bëmánan unin bëmánansa 'i axa. ⁸Aín bux ca xanun busa 'i axa, aín xëtax ca 'inúanën xëtasa 'i axa. ⁹Aín namicamax ca manë chupan rabumëcësa 'i axa. 'Ianan ca aín pëchi banami axa. Nuánquianquin ca 'aisamaira autua an niquincë caballonën 'acánani cuanquin buancëxa banacësa-ribi oquin aín pëchi banami axa. ¹⁰A chanpucaman tsispin ca nibanta inasaribi 'i axa. Ax ca anúan mëcën achúshi 'uxën uni paë tanmiti 'i axa. ¹¹A chanpucaman 'apu ax ca quini chaira 'aish nëmínra anu 'icë ñunshíncaman cushi 'i axa. A ñunshinan anëx ca hebreo banan cacë Abadón 'icën, griego banan cacë ca Apolión 'icën.

¹²Usaquin ca rabé 'imainun rabé ángelnëan aín manë banañu banocëbëtan bëtsi ángelnëribi aín manë banañu banocëbëtan chanpun pain 'aisamaira oquin unicaman paë tanmi axa.

Usaquian 'acëbëtanbi ca rabé ángelnën aín manë banañu unicama paë tanun banocëma pan 'icën.

¹³Banoíma 'ixun ca a rabé ángel achúshinën aín manë banañu banoxa. Banocëbëtan cana anua Nucën Papa Dios 'icë a bëmánon 'icë anuxun sanutanun tsëpasa ñu nëënti, curi 'acë, aín cuëbëcamanu i, vaca matúxcasa 'itánun 'acë, rabé 'imainun rabé, anuaxa banaia cuan. ¹⁴Banaquin an bërí manë banañu banocë ángel a caía, ësai quia cana cuan:

—Camina Eufrates cacë baca rapasunuxuan nëacë rabé 'imainun rabé ángel a tubuxun ënti 'ain.

¹⁵A rabé 'imainun rabé ángelcama Eufrates baca rapasunuxuan nëacë, ax ca anúan camabi unicama rabé 'imainun achúshi oquin tëacësa 'aíshbi amo 'icë achúshi acama 'ati nëtë utámainun nëacë 'iixa. Usa 'ain ca anuxun sanutanun tsëpasa ñu nëënti anuaxa banaia a cuaxun, manë banañu tuíncë ángel an nëacë ángelcama tubuxun ëanxa. Usaquin ca a baritia, a 'uxë, a nëtë, a horabi ca unia 'anun ëncë 'iti 'icë quixuan Nucën Papa Diosan mëníosabi oquin 'axa. ¹⁶A rabé 'imainun rabé ángelcama aín suntárucamax ca 'aisamaira caballonu tsócë 'iixa. Acamax ca 'aisamaira 'aish doscientos millones 'icë quiáxa quia cana cuan.

¹⁷Ën iscëx ca a caballocama ësa 'iixa: anu tsócë suntárucaman manë chupa atun shicánu 'icë ax ca tsi rëquirucësa 'ianan cumán batsisa 'aíshbi tunántani 'ianan curúnsa 'iixa. A caballocaman maxcatax ca 'inúanën maxcása 'iixa. Aín cuëbínuax ca tsi rëquirucë 'imainun tsin cuin 'imainun azufre cacë ñu nëëmëti chiquíaxa. ¹⁸Caballonën cuëbínuax chiquíicë ñucamax chiquíquin ca unicama nëbétsi, rabé 'imainun achúshi oquin tëacësa 'aíshbi amo 'icë

achúshi cëñuaxa. ¹⁹A caballocaman inax ca maxcáñu 'aish runusa 'iixa. Anun ca unicama paë tanmiquin 'atimoxa. Usai 'iquin ca caballocaman aín cuëbínuax chiquíicë ñucama 'imainun aín ina runusa, anun unicama 'aisamaira oquin 'atimoquin cëñuaxa.

²⁰Aisamaira oquin 'atimocëxbia bamacëma unicamax ca sinanaquin, atun ñu 'aisama 'acëcama ëncëma 'iixa. Ñunshin 'atimacama rabiñan ca unin 'acë ñu, curi 'acë 'imainun uxua manë 'acë 'imainun panshían manë 'acë 'imainun maxax 'acë 'imainun i 'acë, a ñucaman isíma 'ianan cuatíma 'ianan nitsíamabi, a rabiquin an 'acësabi oquin ñu 'atima 'ati ënquinma 'axa. ²¹Uni 'ati, 'imainun ñu xëax ñubé 'iti, 'imainun aín xanuma 'aínbi xanu itsibé 'iti, 'imainun aín bënëma 'aínbi uni itsibé 'iti, 'imainun ñu mëcamati, acama sinanaquin ënquinma usabi oquin 'axa.

Quiricaratsuñu ángel 'ia

10 ¹Bëtsi ángel cushiira, axribia naínuax aia cana isan. Ax ca nëtë cuin mëu nicësa 'ianan aín maxcá manámi nónbai 'imainun aín bëmánan bari pëquicësa 'iixa. 'Ianan ca aín quisi rabé tsi rëquiruía iscësa 'iixa. ²Aín mëcënan ca bacacë quiricaratsu tuíanxa. Usai 'iquin ca aín taë mëqueunën parún papa amánan aín taë mëmiunën me amáxa. ³Usai 'itancëx ca 'inúan munuma banacësari banaxa. Banacëbë ca mëcën achúshi 'imainun rabé canacamë'ëoribi banaxa. ⁴Caná banacëbëtan a banacam cuënëoti 'ixunbi cana naínuaxa ësai banaia cuan:

—Canacaxa quicëcama camina uisai quicë cara quixun unin 'unánun cuënëo-tima 'ain.

⁵Ángel an aín taë itsin parún papa amánan aín taë itsin me amacë, an ca aín mëcën mëqueu 'icë manámi oxa.

⁶Manámi oquin ca caxa:

—Axa bamatimoi tsócë, an naí, me, parún-papa, acama 'imainun anu 'icë ñucamaribi unio Nucën Papa Dios, an cuamainun cana cain: Ax quiasabi oi ca bërí 'iti 'icën. 7Bëtsi ángelnën aín manë banañu banocëbë ca an Nucën Papa Dios quicë bana uni ñuixuncë unicamaxa, usai ca 'iti 'icë quiasabi oi 'iti 'icën. A bana usai quicë cara quixun unin 'unánma 'aínbi ca a bana quicësabi oi 'iti 'icën, manë banañu banocëbë.

⁸A ángelnëxa quicëbëtan cana nañucüax banaia cuatëcëan, ësai qui:

—A ángel, axa parún-papa 'imainun menuribi nixun aín mëcënan bacanuxun tuíncë quiricaratsu a ca bitsi cuan.

⁹Usaquian 'ë cacëx, ángelnu cuanquin cana —quiricaratsu camina 'ë 'inánti 'ai —quixun can. Cacëxun ca 'ë caxa:

—A cënë 'icë, ca bit. Bixun ca pit. Picëx ca min cuëbínuax bataira 'aish buna rëpasaribi 'iti 'icën. Usa 'aishbi ca min pucu 'ucë mëucüax mucaira 'iti 'icën.

¹⁰Usaquin caquian 'ë 'inancëxun, aín mëcënúa bixun cana a quiricaratsu pian. Picëx ca 'ën cuëbínuax bataira 'aish buna rëpasa 'i-axa. Bata 'aishbi ca 'ën 'ecëx 'ën pucunuax mucaxa. ¹¹Usai 'icëbëtan cana ënë banaribi cuan:

—Bëtsi bëtsi unibu, bëtsi bëtsi nëtënu 'ianan bëtsi bëtsi banan banacë, a unicama ñuia Nucën Papa Dios quicë bana camina unicama ñuixuntëcënti 'ain.

**Jesucristo ñuiquin an cacë
ca rabé 'icë quicë bana**

11 ¹Usai 'icëbëtan cana Nucën Papa Diosan 'inancëxun i tsatisa biquin ësai quiaribi cuan:

—Tsatisa ënë i bixun camina anun anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu aín chaxcë tupúnti 'ain. Tupúanan camina anuxun ñu sanutanun nëënti, aín

chaxcëribi tupúnti 'ain. Tupúanan camina an anuxun Nucën Papa Dios rabicë unicama cara uiti 'icë quixun 'unánuxun tupúnti 'ain. ²A xubu rapasu 'icë me mëñiocë, ashí camina tupúntima 'ain. Ax ca axa Nucën Papa Diosmi sináncëma unicamaxa anu 'inun ëncë 'iti 'icën. A unicaman ca cuarenta y dos 'uxëcama anu a xubu 'icë ëma, Jerusalén, a 'atimoi niti 'icën. Usa 'ain camina a xubu rapasu 'icë me mëñiocë, a tupúntima 'ain. ³A unicamaxa 'atimati anu nimainun cana an 'ë ñuiquin unicama canun rabé uni xuti 'ain. A uni rabé ax ca rabé olivos cacë iisa 'imainun rabé anu lamparín nanti ñusa 'icën. An ca 'ën xucëxun 'aisamaira nëtë, mil doscientos sesenta, a nëtëcama 'ë ñuiquin bana unicama ñuixunti 'icën. Atux ca masá nuitucë unían pañucësaribi chupa pañucë 'iti 'icën.

⁴An 'ë ñuiquin unicama cati rabé uni axa rabé olivos cacë iisa 'imainun rabé anu lamparín nanti ñusa 'icë ax ca anua Nucën 'Ibu Dios, axa camabi menu 'icë unicaman 'ibu 'icë, a bëmánon nitsíncë, a 'icën. ⁵Unían a 'atimoisa tancëxun ca atun aín cuëbínua tsi rëquiruia chiquínquin cëñuia. An a 'atimoisa tancë unix ca usaquian 'acëx bamati 'icën. ⁶A rabëtax ca cushiñu 'icën. Usa 'ixun ca 'aisa tanquin atúan Nucën Papa Dios quicësabi oquin bana ñuixunmainuan 'uí 'ibúaxma 'inun 'imiti 'icën. 'Aisa tanquin ca bacanu 'icë 'unpax imi 'imiti 'icën. 'Aisa tanquin ca bëtsi bëtsi ñu 'aquin paë tania tëmëranun unicama 'imiti 'icën. Uiti oquin cara usoquin 'aisa tania usoquin ca 'ati 'icën.

⁷Atúan unicama bana ñuixuncë nëtëcama inúcëbë ca piánancë ñuinasa ñu, ax quini chaira 'aish nëmíinra, anuax chiquíti 'icën. Chiquítancëxun ca an unicama bana ñuixuncë rabé, ami nishi abë 'acánanquin ñusmoquin

bamamiti 'icën. ⁸Bamamicë 'aishbi maíncëma 'aish ca a ëma cha, anu Nucën 'Ibu Jesús i curúsocënu matása, Jerusalén, anu 'icë bainu racáti 'icën. A ëmax ca Sodoma 'imainun Egipto caquin anëcëribi 'icën, anu 'icë unicamaxa Sodoma 'imainun Egiptonu 'icë uníxa 'iásaribiti Nucën Papa Diosmi sináncëma 'ain. ⁹Rabé 'imainun achúshi nëtë 'imainun nëtë itsi bari xamáruta-mainun anu racacë ca anu cuancë unicama, bëtsi bëtsi unibu, bëtsi bëtsi menuax ucë 'ianan bëtsi bëtsi banan banacë, acaman isquin, uni raírinëan maíntisa taniabi 'amítima 'icën. ¹⁰A rabëtan Nucën Papa Diosan bana ñuixunquin atun 'uchacama sinánmicë cupí ca axa Nucën Papa Diosmi sináncëma unicama a rabé bamacë isi cuëënti 'icën. Cuëëni ca abëa nuibanancë unicamabë ñu 'inánanti 'icën.

¹¹Rabé 'imainun achúshi nëtë 'imainun nëtë itsi bari xamárucëbë ca a rabëtax bamaxbi Nucën Papa Diosan 'imicëx uinacëtëcëni niruaxa. Nirucëbë ca an atu iscë unicama ratuti racuëíra racuëáxa. ¹²Racuëcëbëtan ca a rabëtan ësaquin caía naínuax banaia cuaxa: —Nëri ca ut.

Cacëx ca axa atumi nishcë unicaman ismainunbi nëtë cuinan nëbëtsiocëx naínu cuanxa. ¹³Usai 'icëbë ca me 'aisamaira shaíquiáxa. Shaíqui ca Jerusalén ëma nëbëtsi rabé, mëcën rabé oquin téacësa 'aishbi amo 'icë achúshi rurucubuaxa. Rurucubucëbë ca 'aisamaira uni siete mil bamaxa. Acama bamacëbëtan ca bamacëma unicaman racuëquin, Nucën Papa Dios naínu 'icë rabiáxa.

¹⁴Usaquin ca mëcën achúshi ángelnën aín manë banañu banocëbëtan bëtsi ángelnënríbi aín manë banañu banocëbëtan unicaman 'aisamaira paë tantëcëanxa. Usocëbëtan ca ángel itsi an

tsiánquiira aín manë banañu, unicama paë tanun banocëma pan 'ixunbi bëri banoti 'icën.

Ashiquin manë banañu banoti

¹⁵Usa 'ain ca a ángelnënbi aín manë banañu banoxa. Banocëbëtan cana naínuax sharati munuma banaia ëesai quia cuan:

Bëri ca Nucën 'Ibu Dios 'imainun Cristo, Nucën Papa Dios an uni iéminun caísa, axëshi 'Apu 'ia. Nëtëtimoí usabi 'inux ca 'ia.

¹⁶Usai banacëbë ca caniacëcë unicama mëcën rabé 'imainun taë rabé 'imainun rabé 'imainun rabé, axa anu Nucën Papa Dios 'icë, a bëmánon tsócë, acaman rantin puruni racábuti meu bësuquin Nucën Papa Dios rabiáxa. ¹⁷Rabiquin ca caxa:

Nucën 'Ibu Dios, min cushi ca chaira 'aish bëtsi cushisama 'icën. Camina usabi 'iá 'ianan usabi 'aish, usabi 'iti 'ain. Cushiira 'ixun camina min cuëëncësabi oquin 'ain. 'Ai camina bëri mixëshi min unicaman 'Apu 'ain. Usa 'icë cananuna bëri —asábi ca —quixun caquin mi rabin. ¹⁸Axa mimi sináncëma unicamax ca mimi xuatemati nishaxa. Nishcë 'aínbi ca anun min uisoquin caramina atu 'ati 'ai, usoquin 'ati nëtë uaxa. Anun min camabi uni bama 'aishbia baísquicë isti nëtë ca uaxa. An mix quicë bana uni ñuixuncë unicama, 'imainun axa min aín 'uchacama térénun mimi catamëcë 'ixun min bana cuacë unicama, aín cushi unicama 'imainun cushima unicamaríbi, camabi isquinmi anun mibëa 'inun biti nëtë ca uaxa. 'Imainun ca anúan 'uchañu unicama anua atun ñu 'atima 'acë cupí camabi

'uchañu uni 'iti anu cuanti
nētēribi uaxa.

¹⁹Usai 'icēbē ca nañu 'icē anuxun
Nucēn Papa Dios rabiti xubu aín xēcuē
xēoquiaxa. Xēoquicēbētan cana bunánti,
anua Nucēn Papa Diosan cuēñeo maxax
pará rabé nancē, a isan. Iscēbēa
munuma caná mēriti banacēbē ca bētsi
ñuribi sharámainun mecama shaíquiaxa.
'Imainun ca 'uí 'aíshbi matsiira 'aish iru
ax rēucubuaxa.

Xanu 'imainun pianancē ñuina chaira
capésa 'aíshbi ushíainra ñui quicé bana

12 ¹Usai 'icēbētan cana achúshi ñu
nañu 'icē isan, ax ca xanu 'iaxa.
Xanu 'aíshbi bari mēu nicēsa 'ianan ca
aín taē shimú 'uxē 'iaxa. Aín maxcánu ca
mēcēn rabé 'imainun rabé 'ispa mañutio-
cē 'iaxa. ²Tuñu 'aish ca a xanu bacēnux
paē tani bēñeti cuēncēanxa. ³A
istancēxun cana bētsi ñuribi nañua isan,
ax ca pianancē ñuina chaira, maxē capésa
'iaxa. Aín maxcá ca mēcēn achúshi
'imainun rabé 'iaxa. Usa 'aish ca aín
maxcá achúshi achúshinu mañuti 'iaxa.
Aín matúxcacama ca mēcēn rabé 'iaxa.
⁴Aín ina chaira anun ca maēncēsoquin
'ispacama nēbētsi, rabé 'imainun achúshi
oquin tēacēsa 'aíshbi amo 'icē achúshi
menua nipacēnun rēupaxa. Usoquin 'ispa
rēupatancēx ca bacēnia aín tuá 'enux,
tuñu xanu bēmánon niracēaxa.
⁵Niracēxuan cañmainun ca a xanu bēbu
tuá bacēanxa, ax canitancēx cushi 'ixun
ca camabi menu 'icē unían aín bana
cuanun 'imíti 'icēn. Usa 'ain ca aín tita
bacēncē 'icē, anua ax 'icē anu abē 'Apu
'inun Nucēn Papa Diosan buánxa.
⁶Bacēntancēx ca a xanu anu uni 'icēma
menu cuanxa, anua ax 'iti Nucēn Papa
Diosan mēñío anu. Míl doscientos sesenta
nētēn 'i anu 'ia ca an mēñíosabi oquin
Nucēn Papa Diosan anúan ax upitax
tsónun piti 'inánti 'icēn.

⁷Usaía 'ian ca Nucēn Papa Diosan
nētēnuax, ángelcaman cushi, Miguel, a
'imainun aín ángelcamax, pianancē
ñuina chaira maxē capésa a 'imainun
aín ángelcamabē 'acananxa. ⁸'Acanan-
quin ca Miguel 'imainun aín ángelca-
man, pianancē ñuina chaira maxē
capésacēñun aín ángelcama ñusmoxa.
Ñusmocēbē ca Nucēn Papa Diosan
nētēnu anua atux 'iti 'aíma 'iaxa. ⁹Anua
atux 'iti 'aíma 'ain ca pianancē ñuina
chaira maxē capésa a aín ángelcamacē-
ñunbi Nucēn Papa Diosan chiquínxun
menu niaxa. A capésa ñuina ax ca an
bērāma Nucēn Papa Diosan uniotabatia
uni paran 'aish ñunshin 'atimanēn 'apu,
Satanás, an camabi menu 'icē unicama
parancē a 'icēn.

¹⁰Usaía 'icēbētan cana Nucēn Papa
Diosan nētēnuaxa ēsai munuma banaia
cuan:

—An ami catamēcē unicama, nucēn
xucéantu, 'atimaquin ñuiquin
nētēquinma nētēnbi 'imēbi Nucēn Papa
Dios manóncē, ax ca ēnua chiquíncē
'icēn. Usa 'ain ca bērf an aín cushínbi
ainan 'inun uni iémicē, Nucēn Papa
Dios, ainshi asérabi aín 'Apu 'ixun, aín
unicama bērúanan Cristo atun 'Ibu 'inun
'imíaxa. ¹¹Aín unicama, nucēn
xucéantu, ax ca Carnero 'icēsaribitia
unin 'ucha cupí bama, ami catamēcē
cupí atun 'ucha tērcē 'ianan aín bana
ēnquinma sináncē 'aish, ñunshin
'atimanēn 'apúan 'atima ñu 'amicēma
'iaxa. Atun ca axa ami nishcē unin bētsi
bētsi ocēx bamatisa 'ixunbi Nucēn Papa
Diosmi sinánti encēma 'icēn. ¹²Ñunshin
'atimanēn 'apu a Nucēn Papa Diosan aín
nētēnu chiquíncē 'ain, camina a nētēnu
'icēcama, mitsux cuēnti 'ain. Mitsu
usaquin canan cana axa menu 'icēcama
'imainun axa parúnpapanu 'icēcama
ēsaquin cain: Nucēn Papa Diosan aín
nētēnu chiquíncē 'aish ca ñunshin

'atimanen 'apu 'aisamairai nishaxa, anun an ñu 'ati nètè ca 'itsama 'icè quixun 'unani. Nishquian ñu 'acèbètan camina 'aisamaira masá nuituquin tèmèrati 'ain.

¹³Usaía naínuax banaia 'en cuacèbètan ca pianancè ñuina chaira maxè capésa an —naínua chiquínxun ca 'è menu niaxa —quixun 'unánquin, xanu axa bèbu tuá bacéncè, a 'atimonuxun nuiaxa. ¹⁴Nuicéxbi ca a xanux Nucèn Papa Diosan 'imicèx, tètècamè'èon pèchisa rabé 'aish aín pèchi chaira 'iaxa. Anun anu uni 'icèma me, anu a ñuina chaira capésa ax cuantima, anu nuánti cupí ca usaquin Nucèn Papa Diosan 'imiáxa, anuxun an mènósabi oquin rabé 'imainun achúshi baritia 'imainun mecèn achúshi 'imainun achúshi 'uxèn piti 'inánuxun. ¹⁵Ñuina chaira capésa an ca a xanua bacan buántanun quixun aín cuèbitan 'unpax chaira, a caxuxun xucaxa. ¹⁶Usocèbè ca me amo rabé tuquí baquicèbè, a ñuinanac xucacè 'unpax me 'ucè mèu atsiní nètéaxa. Usai 'iá 'unpax me 'ucè mèu atscíncèbètan ca a xanu bacan buáncèma 'icèn. ¹⁷Usai 'ia isi ca ñuina chaira capésa ax 'aisamairai xuatemati xanumi nishaxa. Nishi ca a xanun rëbúnqui raíri, an Nucèn Papa Diosan bana quicésabi oquin 'acè 'ianan an Jesucristomi sinánti èncèma, a unicamabè 'acananí cuanxa.

Ñuinanac'èo rabé ñui quicé bana

13 ¹Usai 'icèbètan cana parún papa masinu nixun ñuinanac'èo parúnpapanuax uax 'iruía isan. A ñuinanac'èo ax ca aín matúxcanèx mecèn rabé 'imainun aín matúxcanu 'icè mañutiribi mecèn rabé 'iaxa. Usa 'aish ca aín maxcataxribi mecèn achúshi 'imainun rabé 'imainun, aín maxcácamanuribi Nucèn Papa Dios 'atimaquin ñui quicé bana cuèñèocè 'iaxa. ²A

parúnpapanuax uax 'irucé ñuinanac'èox ca paru 'inúansa 'ianan aín taè xaéon taésa 'ianan aín cuèbitax 'inúan cuèbisa 'iaxa. A parúnpapanuax uax 'irucé ñuinanac'èo ca capésa ñuinanac aín cushi 'inánan, aín bana cuacésaribi oquin aín bana cuanan unicaman an sinánmicèsa oquin 'anun 'imiáxa. ³Èn iscèx ca a parúnpapanuax uax 'irucé ñuinanac'èo aín maxcá achúshi, unin motisama oquin tèacèsa 'aíshbi mooxa. Mocèbè ratúquin ca camabi menu 'icè unin —cushiira ca ax 'icè —quixun sinánxa. Usaquin sinánquin ca aín bana cuaxa. ⁴Parúnpapanuax uax 'irucé ñuinanac'èo a, aín cushi 'inánce cupí, ca capésa ñuina chaira a camabi menu 'icè unicaman rabiáxa. Rabianan ca parúnpapanuax uax 'irucé ñuinanac'èoribi rabi —asaribi ñu ca 'aíma 'icè —quianan ca —axa abè 'acananí ca 'aíma 'icè —quiáxa.

⁵Usai quicèbètan ca parúnpapanuax uax 'irucé ñuinanac'èo, ax a cèrúai ami 'atimatí bananun Nucèn Papa Diosan éanxa. Usaquin ca cuarenta y dos 'uxéan unicaman aín bana cuanun éanxa. ⁶Usaquian èncèxun ca aín cuèbitan Nucèn Papa Dios 'imainun anua ax 'icè 'atimaquin ñui bananan, aín nètènu abè 'icè aín unicamaribi 'atimatí banaquin ñuía. ⁷Usaquian èncèxun ca camabi menu 'icè unicama, axa Nucèn Papa Diosmi catamècè, abè 'acananquin ñusmoxa. Ñusmoxun ca camabi menu 'icè unicama, bètsi bètsi unibu, bètsi bètsi banan banacécema, aín bana cuanan 'imiáxa. ⁸Ènè menu bucué, ui unicamax cara me uniotabacè 'ain, Carnero 'icésaribitia unin 'ucha cupí bama, aín quiricanu aín anè cuèñèoma 'icè, a unicaman ca axa parúnpapanuax uax 'irucé ñuinanac'èo aín bana cuanan rabiáxa.

⁹Uicaman cara upí oquin 'unántisa tania an ca aín pabitan ènè bana

cuaquin aín nuitunënbi sinánquin cuati 'icën, ësai quicë: ¹⁰Uicaman cara uni itsi sipuanun 'inania, acamaxribi ca sipuacë 'iti 'icën. An uni itsi manë xëtocën 'acë uni, a ca bëtsi unínribi usaribi oquin 'ati 'icën. Usa 'aínbi ca axa Nucën Papa Diosmi catamëcë unicaman uisai cara ñu 'icëbëtanbi Nucën Papa Diosmi sinánti ëntima 'icën.

¹¹Bëtsi ñuinacan'ëoribi cana me mëucüaxa aia isan. Aín matúxca rabëtax ca carneronën matúxcasaribi 'iaxa. Ax ca capësa ñuina chaira ax banacësaribi banaxa. ¹²A ñuinacan'ëo me mëucüax ucë, aín cushi ca parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo abë 'aish aín cushisaribi 'iaxa. Usa 'ixun ca camabi menu 'icë unicaman parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo, axa motisama oquin tëacë 'aishbi mocë, a rabinun me mëucüaxa ucë ñuinacan'ëon rabimiäxa. ¹³Me mëucüaxa ucë ñuinacan'ëo an ca unían iscëma ñu 'anan unin 'acëma ñu 'axa. Usaquin 'anan ca unicaman ismainunbi tsi naínua menu 'ibúmiäxa. ¹⁴Parúnpapanuax uaxa 'irucë ñuinacan'ëon ismainun, usoquin 'anúan Nucën Papa Diosan ëncëxun ca unían iscëma ñu 'anan acëma ñuribi 'aquin, ënë menu 'icë unicama paránxa. Paránan ca a ñuinacan'ëo parúnpapanuax uaxa 'irucë axa manë xëtocën motisama oquin tëacë 'aishbi mocë, abi tanquin a iscësaribi 'itánun 'anun uni 'amiäxa. ¹⁵Amitancë xun ca parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo a tanquin 'acë ñu a banamiäxa. Banamiquin ca uicaman cara a ñu ax isa dios 'icë quixun rabiçëma 'icë, acama 'anun quixun uni 'amiäxa. ¹⁶Usaquin 'anan ca camabi uni, 'apu unicama 'imainun 'apuma unicamaribi, ñuñu unicama 'imainun ñuñuma unicamaribi, an uni ñu mëëxuncë unicamaribi, camabi aín mëcën mëqueu

parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëonan 'inun 'unántioquin cuënëocë 'inun 'amiäxa. 'Amianan ca aín mëcën mëqueu 'unántiocëma 'icë, aín bëmánanu 'unántioquin cuënëomiäxa. ¹⁷'Unántioquin cuënëocë bana ax ca parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo aín anë 'iäxa. Aín anë 'acëma 'ain ca aín número cuënëocë 'iäxa. Ui unicamax cara 'unántioquin cuënëocëma 'icë an ñu maruanan ñu biti ca 'aíma 'iäxa. ¹⁸An ñu 'unáncë unin ca parúnpapanuax uaxa 'irucë ñuinacan'ëo uisai quicë cara aín número 'icë quixun 'unánti 'icën. Aín número nëx ca, seiscientos sesenta y seis (666) 'icën. Anëñu 'aishbia número ñu unisaribi ca a ñuinacan'ëon número 'icën.

Ciento cuarenta y cuatro mil uníxa cantati bana

14 ¹Usaquin istancëxun istëcënquin cana Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, a matá me Sión cacë, anua Jerusalén 'icë, anu nicë isan. 'En iscëx ca abë 'aisamaira uni, ciento cuarenta y cuatro mil (144,000) unicama, axa aín bëmánanu Cristonën anë 'imainun Nucën Papa Diosan anënribi cuënëocë, a unicamax 'iäxa. ²A isanan cana naínuaxa banaia cuan. A banax ca baca xuqui cushíinra banaruia cuacësa 'ianan caná munuma banacësaribi 'aish 'itsa unían aín arpa 'aia cuacësaribi 'iäxa. ³Acama ciento cuarenta y cuatro mil unicamax ca anun cantacëma, canta iotan cantaxa. A cantax ca anu Nucën Papa Dios 'icë a bëmánon 'imainun axa batatimoi tsóçë 'itsa bëruñu rabé 'imainun rabé ñu, acama 'imainun anu 'icë caniacëcë unicama mëcën rabé 'imainun taë rabé 'imainun rabé 'imainun rabé, acaman bëmánauncüaxa cantacë 'iäxa. Uinu 'icë unínbi ca a canta 'unántima 'icën,

unicama ciento cuarenta y cuatro mil (144,000) a Nucën Papa Diosan ainan 'inun iémicë, acaman cuni ca a canta 'unánxa. ⁴A unicamax ca xanubë 'uchacëma 'ianan ñu 'atima 'ati cuëënima Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama ainanshi 'aish, ax quicësabi oi 'ia. Acamax ca Nucën Papa Diosan ainan 'inun iémicë 'ianan Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, ainanribi 'inun aín 'uchacama tērécë a 'icën. ⁵Ënë unicamax ca aín nuitu asérabi upí 'aish cēmēi banacëma 'aish anu Nucën Papa Dios 'icë aín bëmánon 'ia.

Rabé 'imainun achúshi ángelnëxa bana

⁶Usa 'ain cana bëtsi ángelribi isan. Camabi unin cuanun ca naínu nuani munuma banai, Cristo cupí ca unicamax xëñbua 'aínbi Nucën Papa Diosnan 'iti 'icë quiaxa. Camabi menu 'icë unicama bëtsi bëtsi unibu, bëtsi bëtsi menu 'icë, bëtsi bëtsi banan banacë an cuanun, ⁷ca ësai munuma banaquin caxa:

—Anun Nucën Papa Diosan camabi uni aín ñu 'acësabi oquin, uisa cara oti 'icë usoquin 'ati nètë ca uaxa. Usa 'ain camina ami racuéquin a rabiti 'ain. An naícamá, mecama, parúnpapacama, xëxácama unio, a camina rabiti 'ain.

⁸Usai quicëbë ca bëtsi ángelribi a caxu ai quiaxa:

—Babilonia, a ëma chaira, anu 'icë unicaman ca aín xanuma 'aínbi xanu itsin ñunshini cuëënti, 'imainun 'aisamaira ñu 'atima, an 'acësaribi oquían 'anun quixun camabi menu 'icë unicama 'unánmiaxa. A ëma 'imainun anu 'icë unicamax ca bërí cëñúaxa, ca 'aíma 'icën.

⁹Usai 'icëbë ai ca bëtsi ángelribi munuma banai ësai quiaxa:

—Uicaman cara parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo 'imainun a tanquian

a iscësa oquin unin 'acë ñu a rabicë cupí aín bëmánanu cuëñeocë unicama, 'imainun aín bëmánanu cuëñeocëma 'aish aín mēcënu cuëñeocë 'icë ¹⁰a unicama ca Nucën Papa Diosan 'aisamairai ami nishquin castícantí 'icën. Acaman ca anuaxa manë tsi 'imainun azufre rëquirucë, anuxun 'aisamaira oquin paë tanti 'icën. Nucën Papa Diosan ángelcama 'imainun Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, acaman ca atúxa usai 'ia isti 'icën.

¹¹Manë tsi anuxuan atun xëñbua 'aínbi paë tanti, anuax ca aín cuin nëtëtima tëxëquiruia. Usai ca an parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo, 'imainun a tanquian a iscësa oquin unin 'acë ñu a rabicë unicama, 'imainun ñuinacan'ëon anë anu cuëñeocë unicaman nëtëtimoquin nëténbi imébi paë tanti 'icën. ¹²Usa 'ain ca Nucën Papa Diosan unicama, an aín bana quicësabi oquin 'anan Jesúsmi catamécë, acaman uisai cara ñu 'icëbë tēmëraquinbi asérabi ami sinánti ëntima 'icën.

¹³Usai ángel banaia cuatancëxun cana naínuaxa ësáquin 'ë cai banaia cuan:

—Ënë bana ca cuëñeot: Ax Nucën 'Ibu Jesucristomi catamécë unicamax ca bamatancëx chuámarua tani cuëënti 'icën. Naínuaxa banai quicësaribi oi ca Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upí ësai quía: Usa unicaman ca bamatancëxun tēmëratécënquin paë tantécëntima 'icën. Añu ñucama cara Jesucristonan 'ixun a 'axuanxa, acama ca Nucën Papa Diosan manuquinma sinania. Usa 'ain ca a unicama chuámarua tani cuëënti 'icën.

Uva bimi bicësaribi oquin uni biti bana

¹⁴Usáquin istancëxun istécënquin cana nètë cuin uxuanua unisa 'aish tsócé isan. Aín maxcánu curi 'acë mañuti 'imainun ca aín mēcënan machítusa 'aishbi tëntúñu manë cuëñucë tuíncë

'iaxa. ¹⁵Usai 'imainun ca anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu anuax bëtsi ángel chiquífaxa. Chiquiti munuma banaquin ca axa nètë cuínu tsócë a caxa:

—Bimicama ca pëcëti sënëanxa, anun a biti nètë ca uaxa. Min manë cuënuçë, anun camina bimicama biti 'ain, bixun camina timëti 'ain.

Usai bimi biti ñui quíbi ca ángel, uni biti ñui quíaxa. ¹⁶Quicëbëtainshi ca axa nètë cuínu tsócë an, unían manën tēaquin bimi upíbu bicēsariibi oquin, camabi uni upíbu biaxa.

¹⁷Usoquian axa nètë cuínu tsócë uni an upí unibu bicëbë ca bëtsi ángel naínu 'icë anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubunuax chiquífaxa. Chiquíquiani ca anribi machítusa 'aíshbi tēntúñu manë cuënuçë buánxa. ¹⁸Buania chiquíçëbë ca ángel itsi, an ñu tsi nëenmianan tsi bēnánti cushiñu, ax anuxun sanutanun tsēpasa ñu nëenti anuan chiquífaxa. Chiquítancëxun ca munuma banaquin axa manë cuënuçëñu ángel caxa:

—Uvas bimicama ca pëcëti sënëanxa. Usa 'ain camina min manë cuënuçë, anun tēaquin uvas bimicama biti 'ain, bixun camina timëti 'ain.

¹⁹Quicëbëtan ca ángelcaman aín manë cuënuçë, anun tēaquin biquin timëtancë xun, anuxun chinínti anu buánxun bucúanxa. Usoquin 'acë, ax ca an aín bana cuaisama tanquin Nucën Papa Dios nishmia unicama a ñui quicë 'icën. Ax ca uisaira oquinshi cara Nucën Papa Diosan a unicama castícantí 'icë qui quicë 'icën. ²⁰Usoquian anuxun uvas bimí chinínti anu buconia cana isan. Iscëx ca émanuax anuxuan chiníncancëx 'aisamaira imi ëbánquianxa. A imi ëbanquianxa racácë, aín nëmin ca caballo nicë aín cuëbí sēnën 'iata. Usa 'aish ca a imia me mapubiani ëbánquiancë, ax trescientos kilómetros sēnën 'iata.

Ashiquian ángelnën, mēcën achúshi 'imainun rabé oquin unicama paë tanmia

15 ¹Usai 'icëbëtan cana bëtsi ñuribi naínu 'icë isan. A isi cana ratúan. Ratúquin cana ángel mēcën achúshi 'imainun rabé isan. Acama achúshi achúshinëx ca anun menu 'icë unicama aín 'ucha cupí castícantí ñuñu 'iata. Usoquin ca anuishi sēñonquin aín nishcë sēñéntanun Nucën Papa Diosan 'amiata.

²Usoquin ángelcamana isanan cana parúnpapa upí, bëxnan bëxnánquicë iscësa 'aíshbi 'unpáxma 'aish tsi rēquirucëcëñun mēscucë iscësa isan. Anu ca 'aisamaira uni, arpa, anun Nucën Papa Dios rabiti, a ñuñu sētēaxa. A unicamax ca parúnpapanuax uaxa 'irucë ñuinacan 'ëo, a rabicëma, 'ianan a tanquin unin 'acë ñu rabicëma, 'ianan aín número aín bēmánan 'imainun aín mēcënu 'acëma 'iata. ³Anuax ca Nucën Papa Dios rabi cantaxa. Moisés, an Nucën Papa Diosan cacēsabi oquin 'á, a sinánan Carnero 'icēsariibitia unin 'ucha cupí bama, an Nucën Papa Dios cuëncēsabi oquin 'á, aribi sinani ca Nucën Papa Dios rabi cantaxa. Èsai quicë ca a canta 'iata:

Minmi 'acë ñucamax ca upíra 'icën, unin sináncēsamaira oquin sinánquin camina ñu 'acën. Mix camina Nucën 'Ibu Dios 'ain. Min cushix ca chaira 'aish bëtsi cushisama 'icën. Mix cushiira 'aish camina camabi menu 'icë unicaman 'Apu 'ain. Usa 'aish camina sinánñuira 'ixun paránquinma atúxribia upí 'inun 'iminux atun 'Apu 'ain. ⁴Nucën 'Ibu Dios, ¿uix cara mimi racuétima 'ic? ¿Uin cara mi rabitima 'ic? Mixëshi camina upíra upí sinánñu 'ain. Mix upí sinánñu 'ixun ñu upíshi 'aia iscë

'ixun ca camabi menu 'icë unicama mimi sinánquin mi rabiti 'icën.

⁵A unicama cantaia istancëxun istëcënquin cana naínu 'icë anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu, aín xëcuëa xëóquia isan. A xubu mëúira 'icë 'iti anu ca bunánti anua Nucën Papa Diosan cuëñëo maxax pará rabé nancë 'iaxa. ⁶Xëóquicëbë ca ángel, axa anun menu 'icë unicama 'aisamaira oquin tëmëramiti ñuñu mëcën achúshi 'imainun rabé, acamax anuax chiquíaxa. Aín chupax ca xapusa ñu uxuira 'acë, 'ianan chuañuma upíira upí 'iaxa. Anúan shitëcërëquicë ax ca curi 'acë 'iaxa. ⁷Usa 'ain ca ángelcama chiquitía axa 'itsa bëruñu rabé 'imainun rabé ñu acama achúshinën a ángelcama achúshi achúshi, xanpa curi 'acë 'inánxa. A xanpacamanu ca axa bamatimoi tsócë Nucën Papa Diosan, anun atumi nishquin an 'atima ñu 'acë unicama castícantí ñu 'iaxa. ⁸Ángelcama anuax chiquicëbë ca anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu anua aín cushi 'ain, tsin cuinan nuturuçësa 'iaxa. Usai 'icë cupí ca a mëcën achúshi 'imainun rabé ángelcaman ñu 'atia sënëntamainun uinu 'icë uníxbi a xubunu atsíncëma 'icën.

Anun uni paë tanmiti xanpanu 'icë ñucama ñui quicë bana

16 ¹Usai 'icëbëtan cana anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu 'ucë mëúciax munuma banaquin a ángelcama caía ésaí quia cuan:

—Mitsun xanpa buani camina anu 'icë ñucama, anun Nucën Papa Diosan an ñu 'atima 'acë unicama castícantí, acama menu tutucaí cuanti 'ain.

²Cacëx cuanxun ca achúshi ángelnën pain aín xanpanua 'icë ñu menu tutucaxa. Tutucacëbë ca uicamax cara axa parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan

'ëonan 'icë 'unántioquin cuëñëocë, 'ianan a tanquian a iscësa oquin unin 'acë ñu rabiçë unicamaanu 'aisamaira chancu 'iruaxa. Usai 'iquin ca aín nami chëquimiquin 'aisamaira oquin paëoxa.

³Usai 'icëbëtan ca bëtsi ángelnën aín xanpanu 'icë ñu parúnpapanu tutucaxa. Tutucacëbë ca parún papa, uni bamacë nën imisa 'iaxa. Parún papa axa imi 'ain ca anu 'icë ñuinacama bamaxa.

⁴Usai 'icëbëtan bëtsi ángelnënríbi aín xanpanu 'icë ñu bacacamanu 'anan xëxácamanu tutucacëbë ca a 'unpáxcamaríbi imi 'iaxa. ⁵Usaía 'unpáxcama 'icëbëtan cana an bacacama iscë ángel ésaí quia cuan:

—Nucën 'Ibu Dios 'aish ca min sinan usabi asérabi upíira upí 'icën. Mix camina usabi 'ia 'aish usabi 'ain. A 'unpáxcamami usoquin imi 'imia isquin cana 'unan, min sinan upí 'ixúnmi ñu 'aisama cuëncëma cupí camina usoquin 'an. ⁶Minmi usoquin tëmëramicë unicama an ca min uni 'itsaira 'anan an mixmi quicë bana uni ñuixuncë uni 'itsaira bamamiaxa. Usaquian 'acë cupí camina a xëanun imi 'inan. Atun 'ucha cupíbi ca usai 'ia.

⁷Usaquin cuanan cana anuxun tsëpasa ñu sanutanun nënti, anuax ésaí qui banaia cuan:

—Usa ca. Nucën 'Ibu Dios 'aish camina min cushi chaira 'aish, bëtsi cushisama 'ain. Min sinan upíira 'ixun camina uisa caramina oti 'ai usoquin 'an. Mixmi ñu 'atima cuëncëma cupí camina usoquin 'an.

⁸Usai 'icëbëtan ca bëtsi ángelnënríbi aín xanpanu 'icë ñu tutucaquin barinu anpéncaxa. Anpéncacëbëtan ca cushiira pëquiquin, barin 'itsisan unicama xaronun Nucën Papa Diosan 'imi axa.

⁹Usoquian 'aisamaira oquin 'itsis oquin xarocëxunbi ca unicama sinanaquin atun ñu 'aisama 'acëcama ëncëma 'icën.

Ēnġma 'ġanan ca Nucĕn Papa Dios rabricĕma 'ġcĕn. Nucĕn Papa Diosan ca anġan atu castġcancĕ ħucama nĕtĕntġsianxa. Usaquian 'ati 'aġshbi ca sinanatġma ami xuatati nishi Nucĕn Papa Diosmi 'atimati banaxa.

¹⁰Usai 'ġcĕbĕtan ca bĕtsi ġngelnĕnribi aġn xanpanu 'ġcĕ ħu, anua parġnpapanuax uax 'ġrucĕ ħuinacan'ĕo 'ġcĕ, anu tutucaxa. Tutucacĕbĕ ca anua an 'ġbuacĕ unicama 'ġcĕ ax bĕġnquiixa. Usai 'ġcĕbĕtan 'aġsamaira oquin paĕ tani ca aġn unicama bĕnĕġaxa. ¹¹Paĕ tani bĕnĕġquin ca aġn paĕ 'ġmainun aġn chancu 'aġsamaira 'aġn, axa naġnu 'ġcĕ Nucĕn Papa Dios, ami nishi 'atimati banaquin ħuiixa. Usai 'i ca ħu 'atima 'ati ĕni sinanacĕma 'ġcĕn.

¹²Usai 'ġcĕbĕtan ca bĕtsi ġngelnĕnribi aġn xanpanu 'ġcĕ ħu Eufrates bacanu tutucaxa. Tutucacĕbĕ ca aġn 'unpax ĕsquixa, aucġaxa bari urucĕ menu 'ġcĕ 'apucamaxa anun unun. ¹³Ēsaquin isanan cana capĕsa ħuina chaira, 'ġmainun parġnpapanuax uax 'ġrucĕ ħuinacan'ĕo, 'ġmainun an Nucĕn Papa Dios rabiġuinma ħuinacan'ĕo rabinun quixun unicama parġncĕ, acaman cuĕbġnuaxa ħunshin 'atima, tuan tita ġscĕsa ħu rabĕ 'ġmainun achġshi chiquitia isan. ¹⁴A ħunshin 'atimacama tuan tita ġscĕsa, acaman ca unicama parġnuxun unin 'acĕma ħu 'axa. Usoquin 'anan ca camabi menu cuanquin, anu 'ġcĕ 'apucama aġn suntġrucamaxa bĕtsi menu 'ġcĕ suntġrubĕ 'acananux tsuġquirunun sinġnmiixa. Usa 'ixun ca camabi uni timĕaxa, axa aġn cushi chaira 'aġsh bĕtsi cushisamaira Nucĕn Papa Dios, an anun 'aġsamaira oquin atu castġcanti nĕtĕ sĕnĕncĕbĕtan. ¹⁵“Ēsai ca 'ġti 'ġcĕn: An ħu mĕcamacĕ unġxa unin sinġncĕma 'aġnbi 'ġcĕsaribi-cuatsini cana 'ĕx uti 'aġn. 'Ēx ucĕbĕ ca an upġ ħu 'aġn 'ĕx uti caġncĕ uni, ax

cuĕnti 'ġcĕn. Ax ca chupa upġ pañucĕsa 'aġsh rabġntima 'ġcĕn. Usa 'aġsh ca chupañuma 'ġcĕa uni raġrinĕn ġscĕxa uni rabġncĕsaribi 'ġtima 'ġcĕn”. ¹⁶Ĥunshin 'atimacama tuan tita ġscĕsa, an sinġnmi-cĕx ca camabi menu 'ġcĕ 'apucama 'ġmainun aġn suntġrucamax Armagedġn cacĕ me anu timĕaxa. A mex ca hebreo banan Armagedġn cacĕ 'ġcĕn.

¹⁷Usai 'ġcĕbĕtan ca anuxun Nucĕn Papa Dios rabiti xubunuax chiquġcĕ ġngel ġtsġnribi aġn xanpanu 'ġcĕ ħu tutucaxa. Tutucacĕbĕa naġnu 'ġcĕ anuxun Nucĕn Papa Dios rabiti xubu anua Nucĕn Papa Dios 'ġcĕ anuax ĕsai banaia cana cuan:

—Anuishi sĕnĕnquin cana 'an.

¹⁸Usai 'ġcĕbĕ ca canġ mĕriti banacĕbĕ bĕtsi ħuribi sharġmainun mecama shaġquiixa, uisa nĕtĕnbġa unin tansamaira oi. ¹⁹Icĕbĕ ca Babilonia cacĕ ĕma, ax achġshi 'aġshbi rabĕ 'ġmainun achġshisa 'ġtanun tuquġmainun camabi menu 'ġcĕ ĕma chanu 'ġcĕ xubucamax rurucubuaxa. Usaribi oquin ca Nucĕn Papa Diosan Babilonianu 'ġcĕ unicamami nishquin, atun ħu 'atima 'acĕ a manucĕma 'ixun paĕ tanġa tĕmĕratanun castġcanxa. ²⁰Mecama shaġquicĕbĕ ca nasġcama 'ġmainun matġ me 'ġmainun aġn bashicamaribi 'aġma 'ġnun nĕtĕġaxa. ²¹'ġmainun ca 'uġ 'aġshbi matsiira 'aġsh ġru, acamax naġnuax achġshi achġshinĕx cuarenta (40) kilosa 'aġsh rĕucubuaxa. Rĕucubucĕbĕtan 'aġsamaira oquin paĕ tani ca ami nishi a unicamax Nucĕn Papa Diosmi 'atimati banaxa.

**'Atima xanu ħuibi Babilonia
'atimoti ħui quia bana**

17 ¹Usai 'ġcĕbĕtan ca xanpañu mĕcĕn achġshi 'ġmainun rabĕ ġngelcama, a achġshinĕx 'ĕnu uquin, xanu ħuicĕsoquinbi Babilonia ħuiquin ĕsaquin 'ĕ caxa:

—'Aisama 'aish ca Babilonia ëmanu 'icë unicamax ënë xanusa 'icën. Ca ut. Mi cana xanu 'atima, axa parún papa camánan tsócë, a cara afn 'ucha cupí uisoquin Nucën Papa Diosan castí cantí 'icë quixun mi ismiti 'ain. ²A ëmanu 'icë unicanan ca bëtsi menu 'icë unicanacë-ñun atun 'apuburibi, atun 'acësaribi oquian ñunshínquin 'atima ñu 'anun 'amiaxa.

³Usaquin catancëxuan ángelnën, namáquin iscësa oquin isnun anu uni 'icëma menu 'ë buáncëxun cana xanu achúshi ñuinacan'ëo ushían a camánan tsócë 'isan. A ñuinacan'ëo anu ca 'itsa anë cuëñeocë 'i axa, anë 'aisama, Nucën Papa Diosmi 'atimati banacë ca a anëcamax 'i axa. Usa 'aish ca afn maxcácam męcën achúshi 'imainun rabé 'aish afn matúxcacama męcën rabé 'i axa. ⁴A xanu anu tsócë ax ca afn chupa minanën pucucësa 'imainun ushían 'i axa. 'Imainun ca ñun curánan curi 'acë 'ianan maxax upíra upí 'acë 'ianan perla pañucë 'ixun curi 'acë xanpa tuíncë 'i axa. A xanpanu ca afn ñu 'aisama 'acëcama purucësa 'i axa. ⁵Usa 'aish ca afn bëmánanu achúshi anë unín 'unáncëma 'aishbi ësai quicë 'i axa: “Ënë ëma cha, Babilonia, ax ca 'aisama xanucharibi 'icën. Usa 'aish ca a an 'unánmicë 'aish camabi uni 'imainun xanu, an nu 'aisama 'acë afn titasa 'icën”. ⁶A xanúxa, Nucën Papa Diosan uni 'icëa unín 'acë 'imainun an Jesucristo ñuquin uni bana ñuixuncë cupía unín 'acëx bamacë unicanan imi xëax, anun paëanx cuëëinra cuëënia cana isan. Isí, cana ratúira ratúan. ⁷Ratutiabi ca xanpa tuíncë ángelnën 'ë caxa:

—¿Uisacatsi caramina ratutin? A xanu 'imainun ñuinacan'ëo anu a xanu tsócë, axa afn maxcá męcën achúshi 'imainun rabé 'ianan afn matúxcama męcën rabé, a

rabëtax cara uisa 'icë quixuan unín 'unáncëbëtanmabi cana mi 'unánmiti 'ain. ⁸A ñuinacan'ëo a min iscë, ax ca 'iacëxa, 'aishbi ca bërí 'aíma 'icën. Ca quini cha nëmíinra anu 'icën. Anu 'aishbi ca anu xëñibua 'afnbi paëira tani tëmëratí anu cuanux, quini cha nëmíinra anuax chiquíti 'icën. A ñuinacan'ëo anua xanu tsócë, axa parúnpapanu 'ia, axa anu 'iá, 'aishbi nëtéa 'aish utëcënia isi ca a Nucën Papa Diosan nëtënu 'iti oquin nëtë ióñubi afn anë cuëñeoma unicanama, ax ratúira ratúti 'icën.

⁹Sinánñu 'ixun camina 'ën mi cacë bana upí oquin cuati 'ain. Ënëx ca ësá 'icën: Anua xanu tsócë ñuinacan'ëo, afn maxcácam męcën achúshi 'imainun rabé, acamax ca matá me męcën achúshi 'imainun rabé, anu a xanu tsócë, asaribi 'icën. ¹⁰Usa 'aish ca męcën achúshi 'imainun rabé 'apucama asaribi 'icën. A 'apucamax ca męcën amo 'icë sënën, axira paían cushi 'icë axa bamacë bë bamacëbë 'apu 'iacëxa. Achúshinëx ca bërí usaribi 'apu 'icën, bëtsi ca 'icëma pain 'icën. Ax ca 'apu 'aishbi xëñibunuxunma 'aia. ¹¹Acamax achúshi achúshinëx 'icëbë ca acama 'icësaribi 'aishbi bëtsi axribi 'apu 'iti 'icën. Ax ca ñuinacan'ëo, anu a xanu tsócë, axa 'iá 'aishbi nëtécë, a 'iti 'icën. 'Apu 'itancëx ca anu ax xëñibua 'afnbi paëira tani tëmëratí anu cuanti 'icën.

¹²A ñuinacan'ëon matúxcama męcën rabé isquin camina męcën rabé 'apu sinánti 'ain. Ax 'apu 'aishbi ca 'apu 'icëma pain 'icën. Atux ca a ñuinacan'ëo abë 'apu 'iti 'icën, 'aishbi ca xëñibuti 'ima achúshi horaishi 'apu 'iti 'icën. ¹³A męcën rabé 'apucaman ca raírinën sináncësaribi oquin sinania. Acaman ca a ñuinacan'ëon cacësabi oquin 'anan atúan 'ibuacë unicanama usaribi oquin 'anun 'amiti 'icën. ¹⁴Acamax ca Carnero

'icēsāribitia unin 'ucha cupí bama abē 'acānanti 'icēn. 'Acānanquin ca Carnero 'icēsāribitia unin 'ucha cupí bama, ax cushiira 'aish, 'ibucaman 'Ibu 'ianan 'apucaman 'Apu 'ixun axa abē 'acānancē cama ñusmoti 'icēn. Axa abē 'icēcaman ca a amia catamēnun caisquin Nucēn Papa Diosan sinānmicē 'ixun uisai cara ñu 'icēbētanbi a ēncēma 'icēn. Usa 'ixun ca Carnero 'icēsāribitia unin 'ucha cupí bama abē 'icēcaman axa abē 'acānancē cama ñusmoti 'icēn.

¹⁵Usaquin catāncēxun ca ángelnēn ēsaquin 'ē catēcēanxa:

—Parúnpapacama, anua 'atima xanu tsócē, a isquin camina 'aisamaira uni, camabi menu 'icē unibu 'ianan camabi banan banacē unibu acama sinánti 'ain.

¹⁶A mēcēn rabé matúxca a isquinmi mēcēn rabé 'apu sināncē, acaman ca ami nishquin a xanu ñusmoti 'icēn. Ñusmonan ca chupañuma 'imianan aín nami pianan tsin nēnti 'icēn. ¹⁷Usaía 'inun ca Nucēn Papa Diosan a mēcēn rabé 'apucama bētsin sināncēsāribi oquían sinānun 'imiāxa. Nucēn Papa Diosan 'imicēxun ca atun, anua a xanu tsócē ñuinacan'ēon cacēsabi oquin 'anan atúan 'ibuacē unicama usaribi oquin 'anun 'amiāxa. Aín banacama sēnētamainun usai 'inun ca Nucēn Papa Diosan 'imiāxa. ¹⁸Ami iscē xanu a sinānquin camina ēma cha, anu 'icē unicama 'aisama 'ixun camabi menu 'icē 'apucama 'imainun atun unicama, asaribia 'inun 'unānmicē, a sinánti 'ain.

Babilonianu 'icē unicama ñusmo

18 ¹Usai 'icēbētan cana bētsi ángel naínuax aia isan. Ax cushiira 'ixun ca aín pēcacēn mecama pēcaxa. ^{2,3}Ai ca munuma banai quiāxa:

—Babilonianu 'icē unicaman 'aisamaira oquin ñu 'atima 'acē 'ixun ca bētsi mecamanu 'icē unicamanribia

usaquin 'anun sinānmiāxa. Camabi nētēnu 'icē 'apucamaxribi ca Babilonianu 'icē unicaman 'aia isi aín unicamabē usaribiti 'i cuēēanxa. Babilonianu 'icē an ñu marucē unicamax ca 'itsa ñu upíra 'imainun cupíra bianan maruanan aín nuitunēn upí oquin sinanima 'itsa curíquiñuishi 'iti sinānxa. Atúxa usai 'ia isi ca camabi menu 'icē an ñu marucē uni, Babilonianu 'icē ñu biquin marui 'itsa curíquiñu 'iāxa. A ēmanu 'icē unicamaxa usai 'i 'aisama 'icē ca Nucēn Papa Diosan ñusmoxa. Ñusmocēbē ca anu 'icē xubucama rurucubuaxa. Usa 'ain ca ñunshin 'atimacama anu bēri 'ia, uisaira ñunshin 'atimacama cara, ax ca anu 'ia, 'imainun ca uisa ñu pēchiu 'atima cara unin cuēēncēma, axribi anu 'ia.

⁴Usai naínuax ucē ángel quicēbētan cana naínuaxa bētsi banan banaia cuan, ēsai quicē:

—'Ēn unicamax, mina anu 'icē unicama 'icēsāribiti 'uchain camina a ēmanuax cuanti 'ain, a unicama atun 'ucha cupí tēmēramicēsāribi oquin mitsuribi tēmēramiti rabanān. ⁵Atun 'ucha ca 'aisamaira 'icēn, ñu manámi chaioruquin bucúncēsa ca ax 'icēn. Usa 'icē ca Nucēn Papa Diosan atun 'uchacama manuquinma sinānxa. ⁶Anu 'icē unicaman uni raíri tēmēramicēsāribi oquin camina mitsun atu tēmēramiti 'ain. Atúan uni raíri tēmēramicēsamaira oquin camina aturibi tēmēramiti 'ain. ⁷Anu 'icē unicaman rabíquin, —nux cananuna bētsi unicamabētan sēnēnmaira 'ai —quixun sinānan atux cuēēncēsabi oquinshi 'aiabi camina acama 'aisamairai tēmēranun 'imiti 'ain. Atun ca “'ēn cana casunamēcē xanun 'acēsoquin tēmēratima 'ai” quixun sinania. ⁸Usaquiān sināncēbēbi ca anúan atu tēmēramiti nētē uti 'icēn. A

nētën ca 'itsa uni bamati 'icën. 'Imainun ca raíricamax rarumati tēmëranan 'acëñuma 'aish bamatisa tanti 'icën. A nētën ca a ëmacamax tsin picë 'iti 'icën. Usaquin ca Nucën 'Ibu Diosan ax cushiira 'ixun atun 'uchacama cupí atu 'uchoquin castícantí 'icën.

Usai náinuaxa banaia cana cuan. ⁹Bëtsi 'apucama, an aín unicamaribia Babilonianu 'icë unicaman ñu 'atima 'acësaribi oquin 'anun 'amicë, ax ca Babilonia tsin piquin cëñucëbëa, aín cuin tēxëruia isi, munuma rarumati inti 'icën. ¹⁰Ianan ca racuëti 'uracëox quití icën:

—Usai 'imari 'itibi camina 'in. Babilonia chaira, mix bëtsi ëmasama 'iá 'aishbi camina bënëtishi Nucën Papa Diosan 'uchoquin castícantë 'ain.

Usai ca 'apucama quití 'icën. ¹¹A ëmanu 'icë unicamaxa cëñúcë 'ain ca camabi menu 'icë an ñu marucë unicama rarumati inti 'icën, bëría an atun ñu maruti 'aíma 'ain. ¹²Ñu curi 'acë, manë uxua 'acë, maxax upíra upí ichúcësa, perlas, chupa xapu 'acësa upí oquin xëocë, bëtsi chupa minanën pucucësa, chupa ushífan, acama 'imainun bëtsi bëtsi sanu i, elefante xëta 'acë ñu, cupíra cupí ñu, i 'acë, 'imainun cashtá manë 'acë 'imainun bëtsi manë 'acë 'imainun upíra maxax uxua 'acë acama, ¹³'imainun sanu ro, i baca sanuira oquin 'acë, tsëpasa 'aishbi nëncëx sanuira ñu, vino, xëni, trigo, trigo rëncë, acama 'imainun a ñu papimiti 'aracabë ñuina 'imainun carnero, caballo, caballonëan niquincë auto, 'imainun uni, an uni itsi ñu 'axúnun maruti, a ñucama bëia —an bití ca bërí 'aíma 'icë —quixun sinani ca an usa ñu marunuxun bécë unicamax rarumati inti 'icën. ¹⁴Inquin ca ësaquin a ëmanu 'icë unicama catí 'icën:

—Anúnmi cuëëan bimiñuma camina 'ain. Mitsun ñu upícamá 'imainun

mitsun ñun curánacama ca cëñuti nētéaxa, camina acama istëcëntima 'ain.

¹⁵Usa 'ain ca an axa Babilonianu 'icë unicama ñu 'inánquin 'itsa curíqui bicë unicama racuëti 'ura sëtëtax rarumati inti 'icën. ¹⁶Iní ca ësaí quití 'icën:

—'Imari 'itibi ca 'iaxa. A ëma cha anu 'icë unicamax ca xanun atun chupa upíra upí minanën pucucësa 'imainun ushíanën pucucë pañucësa 'iaxa. 'Ianan ca xanu ñu cupíra cupí, curí 'acë, maxax upí 'acë, 'imainun perla, po namë iscësa, usa ñucaman mëníocacësa 'iaxa. ¹⁷Usa 'aínbi ca bënëtishi a ñu cupíra cupí ax cëñúaxa.

Usai quicëbë ca ax manë nuntiñu 'icë unicama, 'imainun an a nunticama niquincë unicama, 'imainun axa a nunticaman cuancë unicama 'imainun parúnpapan bëtsi bëtsi nētënua maruti ñu bënux cuancë unicamaxribi 'ura sëtéaxa. ¹⁸Sëtëtax ca a ëma usoquin nëncëxá aín tsin cuin tēxëruia isi cuëncëni ësaí quiaxa:

—Uinu 'icë ëmáxbi ca ënë ëmasama 'iaxa.

¹⁹Quianan ca masá nuitucë uníxa 'icësaribiti me cupúcë bitancëx aín maxcánu mapucuti rarumati ini quiaxa:

—Usai 'imari 'itibi ca 'ia. A ëmanu 'icë unicamax 'aisamaira curíquiñu 'ixun ca an aín manë nuntin maruti ñu bécë unicaman ñu biaxa. Bicëbë ca a unicamaxribi 'aisamaira curíquiñu 'iaxa. Usa 'aínbi ca bënëtishi a ëmanu 'icë unicamax cëñúaxa.

²⁰Usai quianan ca ësaíribi quiaxa:

—Aín unicama paë tanmiquin tēmëramicë, a cupíquin ca Nucën Papa Diosan Babilonianu 'icë unicama cëñuaxa. Usaquin 'an ca naínu 'icëcama, 'imainun an aín bana ñuixunun Jesusan caíscë unicama, 'imainun an Nucën Papa Diosan bana uni ñuixuncë unicama, 'imainun axa ami catamëcë aín unicama, camáxbi cuëntí 'icën.

²¹Usai a unicamax quicëbëtan ca anun ñu bacati cushiñu ángel achúshinën maxax chaira, anun ñu rënti maxáxxa, a biquin parúnpapanu niáxa. Ni ca quiáxa:

—A maxax istëcëntimoquin nicë usaribi ca Babilonia, a ëma chaira, 'imainun anu 'icë unicamaxribi unin a istëcëntimoquin cëñucë 'iti 'icën. ^{22,23}Anu 'icë, an ñu marucë unicama bëtsi menu 'icë an ñu marucë unicama-sama 'aish, ñubé 'ixun ca camabi menu 'icë unicama paránquin 'atima ñu 'amiáxa. Usa 'aínbi ca Babilonia ëma cha anuxun arpa cacë ñua raírinën 'amainun raírinënribi pacon banomai-nun bëtsi bëtsi ñucamaribi 'ai cuëëni sharatia unin cuatëcëntima 'icën. An i 'anan manë unioçë unían anuxun 'atëcënti ca 'aíma 'iti 'icën. An ñu rëncë xanúan ñu rënquin tarúncaia ca unin cuatëcëntima 'icën. Anun xubucama pëcati lamarín ca 'aíma 'iti 'icën. Unin xanu biti nètë ca 'itëcëntima 'icën.

²⁴An Nucën Papa Dios quicë bana uni ñuixuncë unicama 'imainun axa ami sináncë unicama 'imainun camabi menu 'icë unia unin 'acë, ax ca Babilonianu 'icë unicaman 'ucha 'iáxa. Usa 'ain ca Babilonianu 'icë unicama Nucën Papa Diosan cëñuáxa.

19 ¹Usaquian 'an cana 'aisamaira uníxa naínuax munuma sharati banaia cuan, ësai qui:

Nucën Papa Dios cananuna munuma banaquin rabin. Axa 'Apuira 'aish cushiira an ca uni ainan 'inun iémíaxa quiquin ca camabi unin a rabiti 'icën. ²Ax aín sinan upíira 'ixun ca uisa cara oti 'icë usoquin 'aia. Ñu 'atima cuëenquinma ca usoquin 'aia. Usa 'ixun ca Babilonia ëmanu 'icë unicama, an camabi menu 'icë unicama 'atima ñu 'anun 'unán-

mianan ami sinánxma 'inun 'unánmicë cupí acama 'uchoquin castícanxa. Usaquin 'aquin ca an aín unicama 'acë unicama cupíaxa.

³Usai quianan ca ësairibi quitëcëanxa:

—Nucën Papa Dios cananuna munuma banaquin rabin. Nëëmëti ca Babilonia bënámëtima 'icën. Usa 'aish ca xëñibua 'aínbi aín tsin cuin nëtëtima 'icën.

⁴Usai 'imainun ca mëcën rabé 'imainun taë rabé 'imainun rabé 'imainun rabé caniacëcë unicama 'imainun axa 'itsa bëruñu rabé 'imainun rabé ñu, axribia bamatimoi tsóçë, acaman ca aín bëmánon meu bësuquin Nucën Papa Dios, 'Apuira, a rabi cuëenquin caxa:

—Usai ca 'iti 'icën. Miishi cananuna munuma banaquin rabin.

⁵Cacéxa anu Nucën Papa Dios 'icë anuax ësai banaia cana cuan:

An axa cuëencësabi oquin 'acë unicama, aín cushibu 'imainun aín cushimabu, mitsun camina camaxunbi Nucën Papa Dios rabiti 'ain.

Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, a unin xanu bicësa isá bana

⁶Usai quicëbëtan cana 'aisamaira uni munuma cushin banacësari banaia cuan. A banax ca baca xuqui cushiínra banarucësari 'ianan caná munuma banacësaribi 'iáxa. Èsai banaia cana cuan:

Nucën 'Ibu Dios axa aín cushi chaira 'aish bëtsi cushisama, ax ca 'Apuira 'icën. A cananuna munuma banaquin rabin.

⁷Cuëëinra cuëenquin a rabinun ca rabican. Anúan a Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, ax aín unicamabë biránanti nëtë ca

uaxa. Aín unicamax ca abè 'inux mēniocaxa, unían bití xanúxa aín bēnēbē biránanux upiti mēniocacēsariibiti. ⁸Usa 'ain ca aín unicama chupa chuañuma, uxua upíira pañucēsa 'icēn.

Banaia ēsai quia cana cuan. Axa Jesucristomi catamēcē unicaman pañucē chupa, ax ca aín nuitu upí 'ixun upí ñu 'acē a 'unántiocē 'icēn.

⁹Usai quicēbētan ca ángelnēn 'ē caxa: —Ēsaquinribi ca cuēñeot: “Uicamax cara Carnero 'icēsariibitia unin 'ucha cupí bama, anúan aín unicama abè 'iti nētéan abè 'inun camicē 'icē, acamax ca cuēēinra cuēēnti 'icēn, unían xanu biquin abētan pi unun camicē unicamax cuēēncēsamaira oi”.

Ēsaquinribi ca 'ē caxa:

—Ēnē bana a 'ēn mi cacē ax ca Nucēn Papa Diosaxa quicē 'icēn. Ca asérabi 'icēn.

¹⁰Quicēbē cana a rabinux a ángel tanáin rantin purúan. Usai 'iabi ca 'ē caxa:

—Usai 'íaxma ca 'it. Uicaman cara Nucēn Papa Dios quicē bana unicama ñuixunia an ca Jesús ñuiquin an 'unánmicē banacama uni ñuixunia. Mibētan ax Jesús quicē banacama quicēsabi oi 'icē unicaman 'acēsariibi oquin cana 'ēnribi ax quicēsariibi oquin 'aquin Nucēn Papa Dios rabin. Usa 'ain ca 'ē rabixunma Nucēn Papa Diosēshi rabit.

Axa caballo uxuanu tsócē

¹¹Usaquin ángelnēn cacēxun cana naí panárabēcē isan. Anuaxa caballo uxua chiquitia cana isan. Ax ca caballonu tsócē, ax ca Aín Quicēsabi Oquin 'Acē caquin anēcē 'ianan ca An Uni Paráncēma caquin anēcē 'iaxa. Usa ax 'ixun ca 'atima unicama a uisoquin cara 'aísa tania usoquin castícanan axa upí

sinánñucama a upí oia. ¹²Aín bēru rabé ca tsi rēquirucē ēnxáira iscēsa 'iaxa. Axa asérabi 'apuirá 'ain ca 'apun mañuti 'itsaira aín maxcánu 'iaxa. Aín anē cuēñeocē 'icē ca uinu 'icē unínbi uisai quicē cara a 'icē quixun 'unántima 'icēn, ainshi ca 'unania. ¹³Aín chupa ca imin pucucē 'iaxa. Ax ca aín anē Nucēn Papa Diosan Bana caquin anēcē 'iaxa. ¹⁴Axa naínu 'icē caballo uxuanu tsócē ax chiquitia ca aín caballo uxuanu tsotax naínuax chiquíquin axa abè 'icē unicaman a nuibianxa. An nuibiancēmax ca chupa uxua upíira upí chuañuma pañucē 'iaxa. ¹⁵Ax pain chiquicē aín cuēbínuaxa machítusa manē xētocē chiquitia cana isan. A manē xētocē ax ca camabi menu 'icē axa ami sináncēma unicama anun 'ati 'iaxa. Ax cushi 'ixun ca camabi menu 'icē unían aín bana cuanun 'imiti 'icēn. 'Imainun ca ax cushiira 'ixun axa ami nishcē unicama Nucēn Papa Diosan mēñosabi oquin castícani 'icēn, uvax bimia taēn chacacēx cēñúcēsariibi 'inun. ¹⁶Aín chupanu 'imainun ca aín quisinuribi ēsaquin cuēñeocē 'iaxa: “Apucaman 'Apu 'ianan 'ibucaman 'Ibu”.

¹⁷Usaquin istancēxun cana ángel achúshi barinu nicē isan. An ca munuma banaquin axa me manámi nuáncē ñu pēchiucama ēsaquin cuēanxa:

—Ca ut, Nucēn Papa Diosan mitsúnmi pinun mēniocēsabi oquin nami pinux ca timēti ut. ¹⁸Apucama 'imainun suntárunēn capitáncama, 'imainun aín cushi unicama, 'imainun axa caballonu tsócē unicama a 'imainun atun caballocamaribi, 'imainun an uni ñu mēēxuncēma unicama, 'imainun an uni ñu mēēxuncē unicama, 'imainun aín cushima unibu, 'imainun aín cushi unibu acama bamacē pi ca ut.

¹⁹Usaquin caia cuatancēxun cana ñuinacan'ēo, 'imainun camabi menu 'icē

'apucamacēñun aín suntárucama
'acananuxa tsuáquirui timécē isan.
Acamax ca aín suntárucamabē axa
caballo uxuanu tsócē abē 'acananuxa
timécē 'iixa. ²⁰'Acanánia ca ñuinacan'ëo
acēñun a rabiquian Nucēn Papa Dios
rabixunma 'anun quixun an unicama
paráncē ñuinacan'ëo aribi bicanxa. An
usoquin unicama paráncē ñuinacan'ëo
ax ca an bētsi ñuinacan'ëo 'itsa maxcáñu
an ismainun unin 'acēma ñu 'aquin uní
paran a 'iixa. Ax ca an 'itsa maxcáñu
ñuinacan'ëonan 'icē 'unántioquin
cuēñöcē unicama, 'imainun an a
tanquin 'acē ñu rabicē, acama paran a
'iixa. 'Acananquin bitancēxun ca a
ñuinacan'ëo rabē 'ianēmē'ëosa manē tsi
anuaxa azufre 'imainun manē tsi
rēquirucē anu 'inun niixa. ²¹A rabéa
anu 'inun nicē 'ain ca axa caballo
uxuanu tsócē an aín cuēbínuxa
chiquicē manē xétocē anun axa
'acananux timécēcama cēñuquin 'axa.
Usaquian 'acē aín nami pi ca camabi
ñuina pēchiucamax pucháxa.

**Mil baritia ca ñunshin 'atimacama
sipuacē 'iti 'icē quixun ñui quicē bana**

20 ¹Usaquin istancēxun cana ángel
naínux ubutia isan. A ángelnēx
ca quini chaira, anun aín xēcuē xēocati
ñu a tuánan, manē risi chaira aribi
tuíncē 'iixa. ²Ubútancēxun ca a
ángelnēn capésa 'aíshbi pianancē
ñuinacan'ëo chaira, an bérma runusa
'ixun Nucēn Papa Diosan uniotabatia
uni paran 'ixun camabi menu 'icē uni
paráncē, ñunshin 'atimanēn 'apu
Satanás, a biquin mil baritia niaxma
'inun manē risin nēaxa. ³Usoquin
nēatancēxun ca quini chaira anu nipáxa.
Nipátancēxun xēpuquin ca uinu 'icē
unínbi xēocaisama oquin 'unántioxa.
Anuaxa unicama parántcēñux
chiquitima, anu mil baritian sipuacē

'inun ca ángelnēn a capésa ñuina
nēaxun quini chairanu nipáxun
xēpuaxa. Usaquin nipácē 'aish ca mil
baritia 'icēbētan chiquíncē 'iti 'icēn,
'uráinra 'inuxmabi.

⁴Acama istancēxun cana anu tsóti cha
bētsi bētsi isan. Anu ca an uni raíri ñu
upí cara 'axa, ñu upíma cara 'axa
quixun isti, acama tsócē 'iixa. Acama
isanan cana axa —'ëx cana Jesúsnan 'ai
—quiquin bana ñuixuncē cupí tēbiscacē
unicama, 'imainun axa Nucēn Papa
Diosan bana cuacē cupí tēbiscacē
unicama, acaman ñunshínribi isan.
Acamax ca 'itsa maxcáñu 'ianan 'itsa
matúxca ñuinacan'ëo a rabima, 'ianan a
tanquin unin 'acē ñu a rabima, 'ianan
ainan 'inun 'unántioquin aín bēmánan
'imainun aín mēcēn cuēñöcēma 'iixa.
'Ën iscēx ca acamax bama aíshbi
baísquiaxa. Baísquitancēx ca Cristobē
mil baritia 'apu 'iixa. ⁵Acamax baísqui-
cē 'ainbi ca axa bama raíri baísquicēma
pan 'iixa, mil baritia inúcēbē cuni
baísquinux. ⁶Uicamax pain cara baísqui-
cē 'icē, acamax ca Nucēn Papa Diosan
'imicēx aín nuitu upíira 'aish cuēñinra
cuēñti 'icēn. Bamatécēntimoí ca
xēñibua 'ainbi Nucēn Papa Diosbē 'iti
'icēn. Bamatécēntimoí ca Nucēn Papa
Dios 'imainun Cristo cuēñinquin
rabianan abē mil baritian 'apu 'iti 'icēn.
⁷Mil baritia inúcēbē ca Nucēn Papa
Diosan 'imicēx Satanás quini chaira
anuax chiquítí 'icēn. ⁸Chiquítancēxun ca
camabi menu 'icē unicama paránquin
bētsi oquin sinánmiti 'icēn. Usoquin
'anan ca Gog cacē 'apu 'imainun Magog
cacē 'apu 'imainun aín unicama
paránquin tsuáquirumiquin axa Nucēn
Papa Diosmi sináncē unicamabēa
'acananun timēti 'icēn. An timécē
unicamax ca 'aisamaira 'aish parúnppa
masisaribi 'iti 'icēn. ⁹Ën iscēxun ca
tsuácarucēxun mecamanu cuanquin a

suntárucaman anua an Nucën Papa Diosan bana cuacë suntárucama 'icë, a bëararanan a Nucën Papa Dios cuëncë ëma, Jerusalén, aribi bëararaxa. Bëararatiabi ca Nucën Papa Diosan naínuax ucë manë tsin a suntárucama cëñuaxa. ¹⁰Usoquin cëñuanan ca ñunshin 'atimanën 'apu, an unicama paráncë, a 'ianëmë'ëosa manë tsi, anuaxa azufreribi rëquirucë, anu 'inun niaxa. Anua 'itsa maxcañu 'ianan 'itsa matúxcañu ñuinacan'ëo a 'imainun bëtsi ñuinacan'ëo an Nucën Papa Dios rabiquinma ñuinacan'ëo rabinun quixun unicama paráncë, anu atux 'icë ca ñunshin 'atimanën 'apuribi anu niaxa. Anuxun ca acaman nëtënbi imëbi xëñibua 'aínbi nëtétimoquin paë tanquin tëmëratí 'icën.

Anu Nucën Papa Dios 'icë, a bëmánon unicama sëtécë isa

¹¹Usaquin istancëxun cana anua 'apu tsóti uxua chaira isan, anu tsócë aribi cana isan. Iscëxbi ca ax anu 'ain, me 'imainun naícama 'imainun anu 'icë ñucama nëtéaxa, nëtëti ca anua ax 'iti 'aíma 'iaxa. ¹²Usaquinribi isanan cana axa bama unicama, uni cushibu 'imainun uni cushimabu, acamaxa baísquitancëx anua Nucën Papa Dios 'icë aín bëmánon sëtécë isan. A unicamaxa sëtëmainun ca quirica achúshi, anu ui unicamax cara Nucën Papa Diosbë 'iti 'icë quixun aín anë cuënëocë, ax bacacë 'iaxa. A isanan cana bëtsi quiricacamaribi isan. A quiricacamanu ca añu ñucama cara unicaman 'axa quixun cuënëocë 'iaxa. A quiricacama isquin ca Nucën Papa Diosan unin cara upí ñu 'axa, cara upíma ñu 'axa quixun isaxa. Isun ca aín ñu 'acësabi oquin mëníonan an ñu upí 'acë uni upí 'imainuan an ñu upíma 'acë unicama tëmëranun 'imiaxa. ¹³Bama

unicama 'imainun ca parúnpapanuax bacamiquia camaxribi baísquiaxa. Baísquia ca uisoquin cara ñu 'atima 'axa, usoquinribi Nucën Papa Diosan uisoquin cara 'ati 'icë usoquin 'axa. 'Anan ca uisoquin cara ñu upí 'axa usaribi oquin a upitia bamatimoi abë tsonun 'imiaxa. ^{14,15}Usaquin 'á 'ain ca bamati 'imainun anua uni bamacë 'icë ax 'ianëmë'ëosa manë tsi rëquirucë anu nicë 'iaxa. 'Imainun ca ui unicamax cara Nucën Papa Diosan nëtënu 'inun aín anë cuënëoma 'icë, acamaxribi anuax bamatëcëncësa 'aish chiquítimoi 'inux, 'ianëmë'ëosa manë tsinu nicë 'iaxa.

Naíbëa me ió 'iti bana

21 ¹Usaquin istancëxun cana a pain unio naí, me, parún papa, acamaxa nëtécë 'aish 'aíma 'ain, naí ió 'imainun me ióribi isan. ²Isanan cana Jerusalén ëma ió, upíra upí, Nucën Papa Diosan nëtënuaxa ubutia isan. 'Ën iscëx ca upíra upí 'iaxa, xanúxa bërí bënunux upiti mënifocësaribi. ³Isanan cana naínuaxa munuma ësai qui banaia cuan:

—Camina isti 'ain, anua uni bucuë, anu ca Nucën Papa Dios bërí 'ia. Anu aín unicama 'icë anu ca Nucën Papa Dios 'iti 'icën. A unicamax ca asérabi aín uni 'iti 'icën. Ax aín Dios 'aish ca aín unicamabë 'iti 'icën. ⁴An ca aín unicama aín bëunan mëscutia ini masá nuitutiabi nëtëmiti 'icën, aín bëun tërénquin. A unicamax ca bamatëcëntima 'icën, usai 'ianan ca rarumatëcëntima 'icën, 'ianan ca intëcëntima 'icën, acaman ca paë tantëcëntima 'icën. Bëráma usai 'iá 'aíshbi ca usai 'itëcëntima 'icën.

⁵A bana 'ën cuacëbë ca Nucën Papa Dios, axa anu 'Apuira 'aish tsócë, ax ësai quiaxa:

—Camina 'unánti 'ain, cana camabi ñu ió 'inun 'atëcënin.

Quianan ca ësairibi quiaxa:

—'Ëx quicësabi oi ca asérabi 'iti 'icën. Usa 'ain camina 'ëx quicë banacama ënë cuënëoti 'ain.

⁶Caxun ca 'ë caxa:

—Anuishi sënénquin cana 'an. 'Ëx cana uisa ñubia 'aíma 'aínbi 'iacën, usa 'aish cana ënë menu 'icë ñucama cëñúcëbë usabi 'iti 'ain. Usa 'aish cana a pain 'unánti bana "A" 'imainun tsíanquinribi 'unánti bana "Z" asaribi 'ain. Shimaia uni 'unpax 'acatsi bënëcësa, usaribitia 'ënan 'iisa tani bënëtia, cana 'ënan 'aísha 'ën Bëru Ñunshin Upíñu 'inun, cupí ñuixunquinma, 'imiti 'ain. ⁷Uicaman cara 'ëmi catamëquin 'ëx cuëncësabi oi 'iti ëncëma 'icë, acama cana 'ënan 'aish 'ëbë tsóti 'imiti 'ain. 'Imainun cana 'ëx aín Dios 'iti 'ain. 'Imainun ca ax 'ën bëchicë 'iti 'icën. ⁸Usa 'aínbi ca racuëquian an 'ëmi sinánti ëncë unicama, 'imainun an 'ëmi catamëcëma unicama, 'imainun an ñu 'atima 'acë unicama, 'imainun an ñu 'acëcama, 'imainun aín xanuma 'icëbi bëtsi xanu cuëncë unicama 'imainun aín bënëma 'icëbi bëtsi uni cuëncë xanucama 'imainun ñu xëacë ñubë unicama 'imainun an Nucën Papa Diosmabi bëtsi ñu rabicë unicama 'imainun cëmë unicama, acamax anuaxa 'ianëmë'ëosa manë tsi azufrebë réquirucë anu 'iti 'icën, anu bamatëcëncë 'aish chiquítimoi 'inux.

Jerusalén ío

⁹Usai quicëbëtan ca męcën achúshi 'imainun rabé ángelcama anun ënë menu 'icë unicama ashiquin tëmëramiti ñua aín xanpanu 'icë, acama achúshinën ësáquin 'ë caxa:

—Ca ut. Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an abëa 'inun binuxun cacë aín unicama a cana mi ismiti 'ain.

¹⁰Usaquin catancëxun ca 'uxcëmabi namácësoquin 'ën iscëxun aín bashi

chaira anu 'ë buánxa. Buánquian ismicëxun cana Jerusalén ëma upíira upí, anua Nucën Papa Dios 'icë, anuaxa ubutia isan. ¹¹A ëma ca upíira upí, Nucën papa Diosan cushin pëcacë 'iaxa, maxax upíira upí ichúcësa 'aish, jasje cacë maxax nibaníbaquicë iscësa 'iaxa. ¹²Anun cënëcë ax ca manáinra 'iaxa. 'Imainun ca aín xëcuë anun atsínti męcën rabé 'imainun rabé 'iaxa. A xëcuëcamanu ca męcën rabé 'imainun rabé ángel, ax achúshi achúshitax nicë 'iaxa. A xëcuëcamanu cuënëocë ax ca Israelnën bëchicë, męcën rabé 'imainun rabé, aín anëcama 'iaxa. ¹³A cënëcë anu ca amo camabi rabé 'imainun achúshi xëcuë 'iaxa. Aucúaxa bari urucë ami rabé 'imainun achúshi xëcuë, 'imainun ca anúan bari cuabúcë amiribi rabé 'imainun achúshi xëcuë 'iaxa. 'Imainun ca nortemiribi rabé 'imainun achúshi xëcuë, 'imainun surmiribi rabé 'imainun achúshi xëcuë 'iaxa. ¹⁴Cënëquin nitsíncë maxáxcama ax ca męcën rabé 'imainun rabé 'iaxa. A maxax cha anuribi ca anë cuënëocë 'iaxa. Anu cuënëocë anëcamax ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an aín bana uni ñuixunun caíscë unicama, męcën rabé 'imainun rabé, aín anëcama 'iaxa.

¹⁵Axa 'ëbë banacë ángel ax ca curi 'acë tsatiñu 'iaxa, anúan a ëma tupúanan aín xëcuëcama tupúanan aín cënëcamaribi tupúnti. ¹⁶Tupunia cana isan, a ëmax ca amo 'icë rabé 'imainun rabé 'aish bëtsibëtan sënëñbi 'iaxa. Anun tupúnti tsatían tupúncëx ca aín chaxcë dos mil doscientos kilometro 'iaxa. Usaribi ca aín namé 'imainun aín manámi 'iaxa. ¹⁷Unin tupúncësaribi oquin ca ángelnën aín cënëribi tupúanaxa. Tupúncëx ca aín manámi sesenta y cuatro metro 'iaxa.

¹⁸Cënëcë ax ca jasje cacë maxax paxa 'aishbi tunántani 'aish, nibaníbaquicë

'iixa. 'Imainun ca a ëmanu 'icë ñucama ax curi upí 'acë 'aish, bëxnan bëxnán-quicësa 'iixa. ¹⁹Cënëquin nitsincë maxáxcama abë mëscúcë ca maxax upíra upí 'iixa. Acamax ca jaspe cacë maxax, ax paxa 'aishbi tunántani 'aish nibanbaquicë, 'imainun zafiro, ax cumá batsisa, 'imainun ágata ax cumá batsisa 'aishbi tunántani, 'imainun esmeralda, ax ñu paxa iscësa, ²⁰'imainun ónicë, ax uxuatani 'aishbi sërisabë mëscúcë, 'imainun cornalina, ax ushíantani 'imainun crisólito, ax paxasa 'ianan bëtsibëribi mëscúcësa 'imainun berilo, ax ñu paxatanisa 'aish nibanbaquicë 'imainun topacio, ax curúnsa, 'imainun crisoprasa, ax curisa 'aishbi ñu paxasaribi, 'imainun jacinto, ax ushían 'aishbi tunántani, 'imainun amatista ax minánsa 'iixa. ²¹A ëma aín xëcuëcama ca perla chaira ax po namë iscësa 'iixa. Xëcuë achúshi achúshi ax ca perla achúshi 'iixa. A ëman bai cha anu niti ax ca curi 'acë 'aishbi bëxnan bëxnán-quicësa 'iixa.

²²Nucën 'Ibu Dios, axa aín cushi bëtsi cushisama, a 'imainun Carnero 'icësari-bitia unin 'ucha cupí bama, axbia uinu cara a ëma sënënia anubi 'ain, ca 'ën iscëx a ëmanu anuxun Nucën 'Ibu Dios rabiti xubu 'aíma 'iixa. ²³A ëma ca Nucën Papa Diosanbi pëcaia. Carnero 'icësari-bitia unin 'ucha cupí bama, anribi ca a ëma pëcaia. Usa 'ain ca baribëtan 'uxën a ëma pëcaima.

²⁴Usaquin pëcacëx ca camabi menuaxa Nucën Papa Diosnan 'inux iécë unicama aín pëcacënu niti 'icën. 'Imainun ca axa iécë 'apucamaxribi anu 'iti 'icën. ²⁵A nëtënu ca baquish 'aíma 'iti 'icën. Usa 'aish ca a nëtënu 'icë aín xëpúti ax xëñibua 'aínbi usabi xëocacë 'iti 'icën, a nëtëx ca baquishima, usa 'ain. ²⁶Aín tucuricu unicamaribi Jesucristonan 'aish ca anu 'iti 'icën. ²⁷Usa 'ain ca anu ñu

'aisama 'itíma 'icën, ui unix cara 'aisama ñu 'acë 'icë 'imainun ui unix cara cëmëia, usa unix ca anu 'itíma 'icën. Ui unicamax cara Nucën Papa Diosan nëtënu 'itioquin aín anë Carnero 'icësari-bitia unin 'ucha cupí bama, aín quiricanu cuënëo 'icë, acamax cuni ca anu 'iti 'icën.

22 ¹Usaquin 'ë ismitancëxun ca angelnën anua Nucën Papa Dios 'imainun Carnero 'icësari-bitia unin 'ucha cupí bama, ax 'icë, anuaxa baca aín 'unpax bëxnan bëxnánquicë chiquitia 'ë ismiaxa. ²A bacax ca a ëmanu 'icë bai cha anúnbi xobucë 'iixa. A bacax ca 'unpax 'aishbi Nucën Papa Diosan cushi anúan uni bamatimoi tsóti, a 'iixa. A baca aín cuëbí rabé amo anu ca i achúshi 'iixa. Camabi baritian ca a in mëcën rabé 'imainun rabé oquin tuaxa, 'uxë camabi. A bimix i bimisa 'aishbi ca ax anúan uni bamatimoi tsóti, a 'iixa. A i pëchix ca camabi menuax ucë uníxa anun 'insintëcëntimoi bucuti a 'iixa. ³Usa 'ain ca Nucën Papa Diosan uisoquin cara 'ati 'icë usoquin 'ati ñu anu 'aíma 'iti 'icën. Anu ca Nucën Papa Dios 'imainun Carnero 'icësari-bitia unin 'ucha cupí bama, ax 'Apu 'iti 'icën. Usa 'icë ca anuxun aín unicaman a rabiti 'icën. ⁴Rabianan ca anuax abë isananti 'icën. Usa 'aish ca Nucën Papa Diosan anë atun bëmánanu cuënëocë 'iti 'icën. ⁵Anu ca bëánquicë 'aíma 'iti 'icën. Anuxun ca Nucën 'Ibu Diosanbi a ëma pëcati 'icën. Usa 'ain ca lamparín 'imainun barin pëcacë anu 'aíma 'iti 'icën. Nucën Papa Diosbë ca anuax aín unicama xëñibua 'aínbi 'apu 'iti 'icën.

**Jesucristo utëcënti nëtë ca
'urama 'icë quicë bana**

⁶Ismitancëxun ca a ángelnën 'ë caxa:
—'Ën mi cacësabi oi ca asërabi 'iti 'icën. Nucën 'Ibu Dios, an ax quicë bana

uni ñuixuncë unicama sinánmicë, an ca uisai cara xëñibucëma 'aínshi ñu 'iti 'icë quixuan, aín unicaman 'unánun, aín ángel xuaxa.

⁷Xëñibucëma 'aínshi cana uti 'ain. An, ënë bana quicësabi oi ca aséribi 'iti 'icë quixun sinánquin a bana cuacë unicama, ax ca cuëëinra cuëënti 'icën.

⁸Ëx Juan 'ixun cana 'ën ënë ñucama cuanan isai cana ángel, an 'ë ismicë, a rabinux a tanáin rantin purúan. ⁹Ën a rabicascëxunbi ca 'ë caxa:

—Usai 'iaxma ca 'it. Mibëtan, an min 'acësaribi oquin an Nucën Papa Diosan bana uni ñuixuncë unicama 'imainun an ënë quiricanu cuëñëocë banacama upí oquin sinánquin cuacë unicaman 'acësaribi oquin cana 'ënribi ax quicësabi oquin 'aquin Nucën Papa Dios rabin. Usa 'ain ca 'ë rabixunma Nucën Papa Diosëshi rabit.

¹⁰Usaquin catancëxun ca ësaquinribi 'ë caxa:

—Ënë quiricanu cuëñëocë ñucama camina unpuquinma chaniquin ñuuti 'ain, camabi unían 'unánun, anun ënë ñucama 'iti nëtë ca 'urama 'icë, usa 'ain. ¹¹A nëtë 'urama 'aínbi ca an ñu 'atima 'acë unicaman an 'acësabi oquin 'ati 'icën, axa 'uchacë unix ca usabii 'uchati 'icën, an upí ñu 'acë unin ca an 'acësabi oquin 'ati 'icën, ax Nucën Papa Dios cuëëncësabi oi 'icë unix ca usabi 'iti 'icën.

¹²Xëñibucëma 'ain cana uti 'ain. Uquin cana an ñu upí 'acë 'ën unicama uisoquin cara ñucama 'axa, usaribi oquin cupíoquin cuëënun 'imiti 'ain.

¹³Ëx cana uisa ñubia 'aíma 'aínbi 'iacën. Usa 'aish cana ënë menu 'icë ñucama cëñúcëbë usabi 'iti 'ain. Usa 'aish cana a pain 'unánti bana “A” 'imainun tsíanquinribi 'unánti bana “Z” asaribi 'ain.

¹⁴Ui unicamax cara a ëmanu atsínxun, anu 'icë anun uni bamatimoi tsóti i bimi bití sinani, chupa uxuira chuañumasa 'inun aín nuitua upí 'iminun Jesucristomi catamëtia, acamax ca anu 'aish cuëëinra cuëënti 'icën. ¹⁵Usa 'aínbi ca 'aisama unicamax a ëma ëmáinshi 'iti 'icën. An ñu 'aisama sináncë unicama, an ñu xëacë ñubë unicama, aín xanuma 'icëbi bëtsi xanu cuëëncë unicama, aín bënëma 'icëbi bëtsi uni cuëëncë xanucama, an uni 'acë unicama, an Nucën Papa Diosmabi bëtsi ñu rabicë unicama, axa uni paránti cuëëni cëmëcë unicama, acamax ca a ëmanu atsíntima 'icën. Ca ëmáinshi 'iti 'icën.

¹⁶Ëx cana Jesús 'ain. Usa 'ixun cana axa 'ëmi catamëcë unicaman ënë ñucama 'unánun 'ën ángel mia canun xuan. 'Ëx cana David, axa judíos unibunën 'apu 'iá, aín rëbúnqui 'ain. Usa 'aishbi cana 'ëx David 'icëma pan 'ain 'iacën. Pëcaratia xaba 'inúan 'ispon urucë usaribi cana 'ëx 'iti 'ain.

¹⁷Usoquin caia ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, Cristo, amia ax catamëcë unicamabëtan Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan —bënëtishi ca ut —quixun a caia. An atun bana cuacë unicamanribi ca —bënëtishi ca utëcën —quixun a cati 'icën. Shimaia uni 'unpax 'acatsi bënëcësa usaribitia ax Jesuscristonan 'icatsi bënëcë uni, an ca ami catamëquin Jesucristo —ëx cana minan 'iisa tani —quixun cati 'icën. Usaía 'ia ca Cristonën ainan 'imianan xëñibua 'aínbi abë 'inun 'imiti 'icën, cupímasha.

¹⁸An ënë quiricanu cuëñëocë bana iscë unicama cana ësaquin cain:

—An ënë banacama isquinbi ax quicësama oquin bëtsi banacëñun mëscuquin ñuixuncë, a ca Nucën Papa Diosan ënë quiricanu cuëñëocë banacamaxa uni tëmëramiti quicësabi oquin tëmëramiti 'icën. ¹⁹Uicamanribi cara

ënë quiricanu 'icë Nucën Papa Diosan bana
 ñuiquinbi bëtsi bëtsi bana —a banax ca
 'aisama 'icë —quiquin a uni ñuixunima,
 acama ca Nucën Papa Diosan ënë
 quiricanu cuëneoquin ñuicë Jerusalén ió
 anu abë 'itimoquin 'imianan anu 'icë
 quiricanua 'icë aín anë a tërënti 'icën.

²⁰An ënë ñucama 'ë ismicë, an ca 'ë caia:

—Cana bënëtishi utëcënti 'ain.
 Cacëxun cana cuëëinra cuëëinquin
 —asábi ca, usai ca 'iti 'icën, ca ut
 —quixun, Nucën 'Ibu Jesús cain.

²¹Nucën 'Ibu Jesucristonën aín uni 'icë
 mitsu nuibaquin 'aquincëxmi upí 'iti
 cana cuëëinin. Usai 'iti cana cuëëinin.
 Ashi.